

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY SE
ZAMĚŘENÍM NA KONTROLNÍ ČINNOST
ODBORU DOHLEDU**

Autor práce: Filip Bartoň, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Filip Bartoň, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Celní správa České republiky se zaměřením na kontrolní činnost odboru dohledu

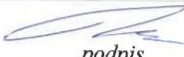

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Customs Administration of the Czech Republic with a Focus on the Control Activities of the Supervision Department

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2022

Cíl bakalářské práce: **Hlavním cílem** je pomocí teoretického analyticko-syntetizujícího vhledu širěji demonstrovat základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, včetně legitimacy činnosti a operačního prostoru Celní správy. **Vedlejším cílem** bude formou teoreticko-empirického vhledu detekovat jednotlivé kompetence a objasnit aplikační zvláštnosti související s kontrolní činností odboru dohledu Celní správy ČR.

Student: Filip Bartoň, DiS.	5.11.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	7.11.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12.12.22 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	15.12.2022 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	9.1.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi, PhD. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BARTOŇ, F. *Celní správa České republiky se zaměřením na kontrolní činnost odboru dohledu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 83 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Klíčová slova: Dějiny celní správy, celní správa, celnictví, Odbor dohledu, kompetence celní správy.

Obsahová část bakalářské práce (dále jen „**práce**“) s tematickým názvem „*Celní správa České republiky se zaměřením na kontrolní činnost odboru dohledu*“ v intencích úvodní části primárně demonstruje historickou retrospektivu zkoumané tematické oblasti s návazností na vývoj celní správy v rámci teritoriálního území České republiky. V rámci návazných teoretických subkapitol textu „práce“ je dále v institucionální optice charakterizována celní správa, včetně její organizační struktury s bližší specifikací na rozdělení celních úřadů, včetně užší konkretizace jednotlivých celních úřadů a jeho institucionálních součástí. V rámci užšího teoreticko-praxeologického a empirického postihu, institucionálně reflektujícího operační prostor odboru dohledu je mimo jiné subordinačně konkretizován i dílčí operační prostor tzv. podřízených oddělení, včetně faktické analýzy konkrétních kontrolních kompetencí apod. V rámci empirického vhledu jsou taktéž dále demonstrovány užité a dílem vyhodnocované kvantitativní (statistické) ukazatele, která detekují výsledky provedených kontrol.

ABSTRACT

BARTOŇ, F. *Customs Administration of the Czech Republic with a Focus on the Control Activities of the Supervision Department*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 83 pp. Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Key words: History of customs administration, Customs administration, customs, Supervision department, competence of the Customs administration.

The content part of the bachelor's thesis (hereinafter referred to as the "thesis") with the thematic title "*Customs Administration of the Czech Republic with a Focus on the Control Activities of the Supervision Department*" in the intentions of the introductory part primarily demonstrates a historical retrospective of the researched thematic area in connection with the development of the customs administration within the territory of the Czech Republic. Within the subsequent theoretical sub-chapters of the "work" text, customs administration is further characterized from an institutional perspective, including its organizational structure with a closer specification of the division of customs offices, including a more specification of individual customs offices and their institutional components. As part of a narrower theoretical-praxeological and empirical investigation, institutionally reflecting the operational space of the supervisory department, the sub-operational space of the so-called subordinate departments, including the factual analysis of specific control competences, etc. quantitative (statistical) indicators that detect the results of the performed controls.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	12
2 Historická retrospektiva vývoje Celní správy České republiky	13
3 Rámcová charakteristika Celní správy České republiky	15
3.1 Organizační struktura Celní správy České republiky	16
3.1.1 Generální ředitelství cel (GŘC)	16
3.1.2 Celní úřady (CÚ).....	17
3.1.3 Odbory a oddělení celního úřadu	17
4 Odbor dohledu.....	20
4.1 Oddělení 61 Dohledu nad subjekty	21
4.1.1 Kontrolní činnost v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví.....	22
4.1.2 Kontrola hazardních her	23
4.1.3 Kontrola vybraných výrobků v provozovnách.....	25
4.1.4 Kontrola zaměstnávání cizinců	26
4.2 Oddělení 62 Mobilního dohledu.....	27
4.2.1 Přeprava vybraných výrobků	28
4.2.2 Přeprava zboží pod ochranou práv duševního vlastnictví.....	31
4.2.3 Přeprava rostlin a živočichů pod ochranou CITES	33
4.2.4 Přeprava omamných a psychotropních látek.....	34
4.2.5 Kontrola přepravy odpadů.....	37
4.2.6 Kontrola přepravy nebezpečných látek a věcí neboli dohoda ADR	38
4.2.7 Vykonávání státního odborného dozoru	42
4.2.8 Nízkorychlostní kontrolní vážení.....	45
4.3 Oddělení 63 Kontrol zpoplatněných komunikací.....	47
4.3.1 Osvobození od zpoplatněné komunikace.....	48
4.3.2 Výkonové zpoplatnění	49
4.3.3 Přestupky a povinnosti v oblasti výkonového zpoplatnění	50

4.3.4	Časové zpoplatnění	51
4.3.5	Dálniční kupóny před zavedením elektronického systému.....	52
4.3.6	Elektronické časové zpoplatnění.....	53
4.3.7	Statistiky kontrol provedené příslušníky oddělení 63	54
5	Dotazníkové šetření.....	56
5.1	Pohlaví.....	56
5.2	Věková kategorie.....	57
5.3	Nejvýše dosažené vzdělání.....	57
5.4	Pojem celní správa.....	58
5.5	Obecné hodnocení Celní správy ČR	59
5.6	Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly	60
5.7	Povědomí o celní správě za poslední dobu	61
5.8	Užívání zpoplatněných komunikací	62
5.9	Spokojenost se systémem elektronických dálničních známek	63
5.10	Porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů	64
5.11	Spokojenost s cenou dálniční známky	65
5.12	Spokojenost s rozvržením platnosti dálničních známek	66
5.13	Další doby platnosti dálničních známek	67
5.14	Spokojenost s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace	68
5.15	Další kompetence celní správy	69
	Závěr.....	70
	Seznam použitých zdrojů	72
	Seznam zkratk	76
	Seznam obrázků	77
	Seznam tabulek	78
	Seznam příloh.....	79

Přílohy	80
----------------------	-----------

Úvod

Postulát celnictví či postavení celníka je subsidiárně zmíněn již ve svatém písmě. V novém zákoně, konkrétně v Evangelii sv. Matouše, je mimo jiné psáno o hostině Krista u celníka Matouše. V Bibli se také praví: „*Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: „Pojď za mnou!“ On vstal a šel za ním. Když potom seděl u stolu v domě, hle, mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky. Farizeové to uviděli a řekli jeho učedníkům: „Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ On to uslyšel a řekl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a učte se, co to je: Milosrdenství chci, a ne obět’.* Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“ I z toho důvodu se stal patronem Celníků právě svatý Matouš. Za symbol celní správy byl vybrán řecký bůh Merkur, který je bohem obchodu. Tento znak je používán například na identifikačním odznaku nebo na stejnokroji. Kromě Bible vznikly psané podklady o clech, již ve starověké Mezopotámii, kde se o clu psalo jako o příjmu pro chrámy.¹

Volba zkoumaného tématu „práce“ s názvem „*Celní správa se zaměřením na kontrolní činnost odboru dohledu*“ byla determinována praxeologickými zkušenostmi jejího zpracovatele, který se aktuálně nachází ve služebně-právním vztahu k Celní správě České republiky, kde v rámci stanovené subordinace vykonává přímou služební činnost na oddělení kontrol zpoplatněných komunikací. Zkušenosti z praxe jsou doplněny interními metodikami, vydávané zaměstnanci, kteří působí také ve služebním poměru. Dalším důvodem volby tohoto tématu je velmi zajímavý rozvoj působností celní správy. V posledních letech totiž celní správa rozšířila své kompetence, a to především v odboru dohledu.

V teoretické části bude vymezena základní terminologie týkající se zkoumané oblasti, od historie po specifikaci operační prostoru celní správy až k přímému vhledu k zvláštnostem činnosti odboru, který dle místní a věcné příslušnosti realizuje zájmově reflektovanou kontrolní činnost.

Prostřednictvím tematicky návazně a úžeji demonstrovaného výkonu kontrolní činnosti místně a věcně příslušné celní součásti, tj. odboru dohledu je následně v intencích jednotlivých subkapitol „práce“ již návazný text uchopen teoreticko-empiricky s tím, že budou blíže specifikovány jednotlivé kompetence, včetně opatření a vyhodnocení získaných kvantitativních (statistických) ukazatelů, vyjadřujících četnost kontrolní

¹ Bible – Nový zákon, Matouš – kniha 9, Povolání celníka

činnosti. Uváděné kvantitativní ukazatele, vycházejí z oficiálních zdrojů Celní správy České republiky v rozmezí určujícího období od roku 2016 do roku 2022 vydané Generálním ředitelstvím cel.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Věcná část „práce“ primárně reflektuje a demonstruje teoretický vhled k naplnění hlavního cíle, jehož splnění by mělo vést k pochopení co, Celní správa České republiky představuje, vykonává a spravuje. Pochopení, co celní správa představuje, je v současnosti důležitým tématem pro veřejnost, jelikož tato ostatní složka integrovaného záchranného systému postupně v očích veřejnosti vzbuzuje větší zájem, než to bylo v minulosti, a to i pomocí kvalitních výsledků, které prezentuje.

Hlavním cílem „práce“ je formou teoretického analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrovat základní pojmosloví a východiska v prostředí zkoumané oblasti, včetně legitimacy činnosti a operačního prostoru Celní správy ČR. Vedlejším cílem je pomocí empirického vhledu detekovat jednotlivé kompetence a objasnit aplikační zvláštnosti související s kontrolní činností odboru dohledu celní správy. Dílčí částí je provedení dotazníkového šetření na zjištění vztahu občanů k výkonu správy cel.

Základní pojmosloví a východiska v prostředí zkoumané oblasti jsou v úvodní části „práce“ demonstrovány historickou retrospektivou s návazností na vývoj celní správy na území České republiky. V další kapitole „práce“ rozebírá rámcovou charakteristiku Celní správy České republiky. Její součástí je také organizační struktura s podrobnou specifikací rozdělení celních úřadů a jejich užší konkretizace. Nejrozsáhlejší částí je kapitola č. 4 s názvem „*Odbor dohledu*“. V této kapitole jsou v rámci užšího teoreticko-praxeologického vhledu konkretizovány jednotlivá oddělení a jejich kontrolní kompetence. Dále jsou v rámci empirického postihu rozebrány a popsány faktické analýzy konkrétních činností a také vyhodnoceny statistické ukazatele, které odhalují výsledky statistik vykonávaných kontrol.

2 Historická retrospektiva vývoje Celní správy České republiky

Historie celnictví je spojeno s vývojem obchodu. Obchod existuje odjakživa, akorát v jiných formách. Jak je to dnes, tak i v minulosti bylo území České republiky díky jeho poloze ve středu kontinentu důležitou obchodní tepnou. V Římské říši, ale i po jejím pádu zastupovali dnešní dálnice důležité obchodní stezky. Nejprve se pro panovníky vybírali cla a mýta od kupců dle počtu koní nebo vozů. Přijmutím peněz od kupce se panovník zavázal poskytnutím ochrany na jeho území. Výběrem cla byli pověřeni církev a kláštery.²

Se vznikem vývozního cla, které vzniklo z prvního celnického mandátu z roku 1528 a 1546, začali také existovat první celnice. V těchto letech se celnictví začalo velmi rozmáhat, a to díky vládě Ferdinanda I. Cla se začala vybírat i v jiných městech než v Praze, pomocí rostoucí celnické organizace.³

Dalším důležitým bodem v historii byla třicetiletá válka, která měla špatný vliv na obchod. Na Moravě, kde vznikaly stezky pro pašování, musel vzniknout spolek až padesáti výběřčích cla. Z Moravy se obvykle pašovalo víno a konopí. Na hranicích se sousedními zeměmi, jako například Bavorsko nebo Sasko, vznikaly celní obvody.⁴

Počátkem 18. století nařizuje Vídeňská vláda přehodnocení cla a mýta. Účelem bylo odstranit právem a předpisy nepodložené zvyky při výběru cla. Tomu převážně napomohl vznik celního sazebníku a celního řádu pro Země Koruny v roce 1751, ke kterému se přidávají i alpské a polské země.⁵

Rok 1848 je významný z hlediska reorganizace fungování státu. Vrchnost je nahrazena státní správou. Vznikají první ministerstva a oblast celnictví poprvé spadá pod ministerstvo financí ČR. Oblast poplatků, daní a cel připadlo nově vzniklým finančním ředitelstvím, které řídí celní obvody, dnešní celní úřady.⁶

² Bible – Nový zákon, Matouš – kniha 9, Povolání celníka

³ JANÁK, Jan a Zdeňka HLEDÍKOVÁ. *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-7300-029-6.

⁴ ŠRAMKOVÁ, Dana. *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí: vybrané kapitoly*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5690-9.

⁵ *Celní správa České republiky* [online]. Praha, 2008, str. 9 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2008/Documents/historie.PPT>

⁶ Tamtéž, str. 11

V první republice se nadále organizace celnictví rozvíjelo. Na hranicích vykonávala ostrahu finanční stráž, celní služby zajišťovali celní úřady a s velkým rozšířením letecké dopravy bylo nutné vytvořit celních letišť v Praze, Brně a Mariánských Lázních. Rozvoj byl prudce zastaven druhou světovou válkou a okupací v roce 1940. Po ukončení války byla snaha začít tam, kde se přestalo. Tedy pokračovat dle předpisů z první republiky. Nově vzniklá Československá federace v roce 1968 měla vliv i na přetvoření celní správy, která byla řízena Celními ředitelstvími. Sídla měla v Praze a v Bratislavě. Celní ředitelství nebylo vedeno ministerstvem financí, ale ministerstvem zahraničního obchodu, což mělo velký vliv v omezení jejich působnosti.⁷

Další důležitou součástí této historie je rok 1989. Tento rok celní správa opět působí pod ministerstvo financí ČR a mohla se tak vrátit ke svým původním kompetencím, výběru cel a dalším činnostem v oblasti celního řízení a dohledu.⁸

Posledním milníkem je vstup České republiky do Evropské unie. V roce 2004 zanikly pohraniční celní úřady a začala velice náročná reorganizace do vnitrostátního působení. Po ukončení hraničních kontrol se zeměmi Evropské unie připadly celní správě nové kompetence. Začali se dodržovat nejen zákony České republiky, ale také nařízení a předpisy Evropské unie. Postupem času se celní správa zapracovala natolik, že nyní může vykonávat roli bezpečnostního sboru a vykonávat dozor nad celním systémem.⁹

⁷*Celní správa České republiky* [online]. Praha, 2008, str. 12-15 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2008/Documents/historie.PPT>

⁸ Tamtéž, str. 16

⁹ Tamtéž, str. 17

3 Rámcová charakteristika Celní správy České republiky

Celní správa je založena na základě zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. Tento zákon vešel v platnost dne 8. 12. 2011 a nabyl účinnosti dne 1. 1. 2012. Pod pojmem Celní správa si můžeme představit správce cla. Do této oblasti patří převážně vymáhání, vybírání nebo vyměřování cla. Celní správa je primárním správcem spotřební daně, čímž je zavázána povinnostmi stanovit spotřební daň a následně zajistit její úhradu, a to nejen v případě, že se daň vztahuje na vnitrostátní výrobu nebo spotřebu, ale i na dovoz nebo vývoz v rámci mezinárodního obchodu.

Celní správa se také řídí nařízeními a předpisy Evropské unie, a to tehdy, jestli-že vykonává dohled nad zbožím, které je právě převáženo v rámci Evropské unie. Za toto zboží vybírá vzniklý celní dluh a následně ho zařazuje pod daný celní režim, ve kterém je převáženo. V rámci Evropské unie se dále vykonává kontrola nad obchodem s vojenským materiálem, manipulaci s odpady nebo zaměstnávání cizinců.¹⁰

Celní správa patří mezi ostatní složky integrovaného záchranného systému, čímž se zavazuje ke spolupráci s dalšími bezpečnostními složkami a sbory, které figuruji v IZS. Napomáhají například při provádění záchranných a likvidačních prací nastane-li krizová či mimořádná situace. Podílí se na ochraně života, zdraví a majetku.¹¹

Dokonce se jedná o orgán, který je činný v trestním řízení. Nedisponuje kompetencemi jako Policie České republiky, ale je zaměřen pouze na trestné činy související s celními nebo daňovými předpisy, ochrannými známkami, nakládání s vojenským materiálem, radioaktivními látkami nebo odpady, omamnými a psychotropními látkami, porušení autorského práva a dalšími trestné činy, které souvisí s působností celní správy. Trestnou činností se zabývají útvary sekce Pátrání.¹²

Celní správa je pověřena zákonem č. 111/1994 sb. o silniční dopravě vykonáváním státního odborného dozoru. Jedná se o kontrolu osádek v nákladní dopravě.

¹⁰ Celní správa České republiky [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

Celní správa České republiky [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

¹¹ ENOCH, Vladimír. *Analýza činnosti Celní správy ČR v oblasti výkonového zpoplatnění pozemních komunikací* [online]. Ostrava, 2011 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/86356/ENO002_HGF_N2102_2102T003_00_2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava.

¹² Celní správa České republiky [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

Zahrnuje například dodržování dob řízení, vybavenost vozidla tachografem nebo používání karet řidiče a záznamových listů.¹³

3.1 Organizační struktura Celní správy České republiky

Celní správa České republiky je řízena Ministerstvem financí. V čele Celní správy stojí generální ředitel pan Mgr. Marek Šimandl, který svoji funkci vykonává na generálním ředitelství cel. Dalšími orgány celní správy jsou celní úřady, které společně s Generálním ředitelstvím tvoří Celní správu České republiky.

Krátce po začátku roku 2001 vznikla skupina operativního nasazení (SON). SON je samostatná jednotka, která bojuje s nebezpečnými pachateli v oblasti trestní činnosti. Jedná se o specifický útvar celní správy. Má celostátní působnost a je využíván při závažných služebních zákrocích.¹⁴

3.1.1 Generální ředitelství cel (GŘC)

Generální ředitelství cel sídlí v Praze a je hlavním orgánem celní správy. Jedná se o správní úřad pro oblast celnictví s celostátní územní působností. Generálního ředitele jmenuje a odvolává Ministr financí. Ředitelem a zástupcem ředitele celní správy se může stát pouze celník. Hlavní funkcí Ředitele je schvalování organizačního řádu celní správy a zastupování tohoto ozbrojeného sboru navenek.¹⁵

GŘC vykonává působnost správního orgánu nejbližší nadřízeného celním úřadům. GŘC má také postavení policejního orgánu ve věcech vymezených trestním řádem, jednají se o trestné činy celostátního nebo mezinárodního významu. Dalšími kompetencemi generálního ředitelství cel jsou například příprava a návrhy celních předpisů, zabezpečování analytických a koncepčních úkolů, rozvoj mezistátních styků a mezinárodní spolupráce, ústřední kontaktní orgán odpovědný za spolupráci v oblasti spotřebních daní, ústřední kontaktní orgán, dílčí kontaktní orgán nebo kontaktní útvar při vymáhání některých finančních pohledávek, a to z pověření ministerstva.¹⁶

GŘC vykonává dohled nad právníckými či fyzickými osobami, dopravními prostředky nebo kontejnery, pohybem zboží nebo místem u kterých je důvodné

¹³ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

¹⁴ KORYTÁROVÁ, Gabriela. *Celní správa* [online]. Brno, 2007 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/phvyl/Diplomka-final1.pdf>. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

¹⁵ Zákon č. 17/2012 Sb.: Zákon o Celní správě České republiky

¹⁶ Tamtéž

podezření, že porušili právní předpisy státu, které jsou částí mezinárodních smluv. Důležitým faktorem je spolupráce s jinými bezpečnostními a ozbrojenými složkami České republiky. Mezi hlavní vnitřní činnost patří vykonávání dozoru a následného šetření protiprávního jednání celníků nebo občanských zaměstnanců spočívající v porušování povinností vyplývajících ze služebního nebo pracovního poměru pomocí speciálního inspekčního útvaru.¹⁷

3.1.2 Celní úřady (CÚ)

V čele celního úřadu stojí ředitel, který je jmenován do své funkce generálem. Aby byl jmenován, musí být ředitel společně s jeho zástupcem, ve služebním poměru a splňovat podmínky vyhlášené personálním oddělením k možnosti účastnit se výběrového řízení. Každý kraj ČR je zastoupen jedním z celních úřadů. Mezi celní úřady také patří GŘC a celní úřad Praha Ruzyně, tím pádem je v České republice 16 celních úřadů. Mezi věcnou působnost CÚ patří zejména správa daní a správa cel, a to z toho důvodu, že se CÚ dle zákona o Celní správě České republiky řadí mezi správce daně. Dalšími hlavními činnostmi jsou také například: ověřování původu zboží a následné vydávání osvědčení o způsobilosti dopravních prostředků a kontejnerů pro dopravu zboží pod celní závěrou, pátrání po zboží uniklé celnímu dohledu a zjišťování osob, které toto zboží odňaly, drželi nebo získali, vyhledávací činnosti při správě daní nebo správě cel a kontrolu dokladů potřebné k dovozu, vývozu, tranzitu nebo jiného celního režimu při přepravě zboží.

CÚ rozhoduje o znehodnocení nebo zničení zboží, které bylo zabaveno při protiprávním jednáním a ohrožuje život nebo zdraví. CÚ má právo vlastnit vybrané výrobky, nebezpečné látky a věci, zboží porušující práva k duševnímu vlastnictví, z důvodu potřeby pro výcvik nebo zkoušek. Dále je orgánem, co vymáhá pokuty, které uložil. Jedná se o výkonnou složku celní správy.¹⁸

3.1.3 Odbory a oddělení celního úřadu

Celní úřady se dělí na šest odborů. Tyto odbory se následně člení na oddělení, které lze vidět v následujícím obrázku. Právní odbor má za úkol zpracovat podklady a zprávy pro odvolací orgány, zpracovat odborné vyjádření pro potřebu orgánů činných v trestním řízení a vydávat příslušná rozhodnutí.¹⁹

¹⁷ Zákon č. 17/2012 Sb.: Zákon o Celní správě České republiky

¹⁸ Tamtéž

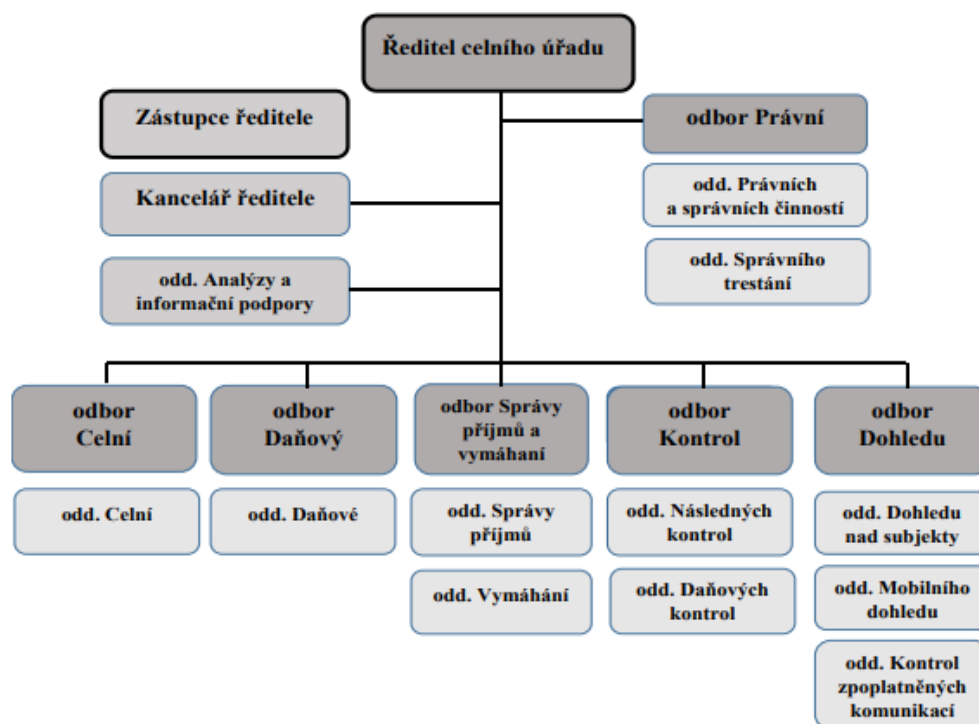
¹⁹ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

Celní odbor se zaměřuje na dohled nad zbožím ze třetích zemí v České republice. Zejména rozhoduje o propuštění zboží do určitých celních režimů, vydávání osvědčení a povolení k dopravě, o určení celní hodnoty nebo rozhoduje o zajištění celního dluhu.²⁰

Daňový odbor má za cíl zatížit vybrané výrobky daní, a to z důvodu udržování chodu fiskální funkce státu. Provádí kontroly, zda daňový subjekt plní podmínky dle zákona 353/2003 Sb. Zákon o spotřebních daních, jako jsou například kontroly povinného značení lihu, zdanění spotřebních daní nebo kontrola kvality pohonných hmot.

Odbor kontrol se zabývá, zda daňové subjekty dodržují svoji daňovou povinnost. Dále na doměření daně či cla, pátrá po zboží uniklé celnímu dohledu a následně provádí příslušné opatření při nálezů zboží. Jeden z hlavních úkolů je kontrola INTRASTATU. Jedná se o systém pro sledování obchodu se zbožím mezi členskými státy Evropské unie.²¹

Odbor správy příjmu a vymáhání je jediný odbor, který je obsazen lidmi v pracovním poměru, a ne ve služebním. Odbor spočívá v zasílání výzev neplatičům

Obrázek 1 Schéma struktury celního úřadu²²

²⁰ Celní správa České republiky [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

²¹ Tamtéž

²² Vlastní zpracování

k okamžitému zaplacení nedoplatku. Jedná se o pokuty nebo nedoplatky uložené jinými správními orgány státní správy. Po marné výzvě následuje příkaz k exekuci. Nedoplatky tak mohou být vymáhány srážkami ze mzdy, nemocenské, sociálních dávek nebo jiných příjmů, popřípadě odstavením bankovního účtu. V nejhorším případě se přistoupí ke spolupráci s celními exekutory, kteří mohou zabavit movité nebo nemovité věci.²³

Následující a poslední odbor je odbor dohledu, který je tématem této „práce“, proto se mu budu níže věnovat detailněji.

²³ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

4 Odbor dohledu

Celní správa potřebovala sjednotit mobilní a pěší jednotky, které vykonávali celní dohled nad zbožím, co podléhalo clu nebo dani. Z tohoto důvodu vznikl v roce 2013 „Odbor 6 dohledu“. Tento odbor se dále člení na další oddělení, jimiž jsou:

- a) Oddělení 61 Dohledu nad subjekty
- b) Oddělení 62 Mobilního dohledu
- c) Oddělení 63 Kontrol zpoplatněných komunikací

Pod pojmem odbor dohledu si můžeme představit ozbrojenou a uniformovanou skupinu celníků, kteří vykonávají na daňovém území České republiky kontrolní a ochrannou činnost v oblasti cla a zdanění (prioritně spotřební daně). Zaměřují se především:

- na pátrání po zboží uniklé celnímu dohledu při vývozu nebo dovozu;
- dozor v oblasti hazardních her;
- dozor v oblasti evidence tržeb;
- kontrolu zdanění a značení tabáku, lihu a jejich výrobků;
- kontrolu dodržování pravidel výkonového a časové zpoplatnění.²⁴

Dohled je jednou z nejdůležitějších složek Celní správy ČR, a to z důvodu ochrany fiskálního zájmu státu. Cíle a rozkazy jsou vydávány odborem 33 Dohledu Generálního ředitelství cel (dále jen Dohled GŘC), který metodicky řídí směr celého odboru 6. Dohled GŘC je rozdělen do metodických oddělení, která spravují odbory dohledu na všech celních úřadech. Dělí se:

- a) na oddělení Koordinace a řízení kontrolních dohledových činností – hlavním cílem je zorganizovat vzdělávací a výcvikové kurzy;
- b) oddělení Metodiky dohledových činností – spravuje oddělení 63 Kontrol zpoplatněných komunikací, přepravu vybraných výrobků, kontrolní vážení, přepravu nebezpečných látek nebo státní odborný dozor;

²⁴ HÁJEK, Lubomír. *Kompetence celní správy v silniční dopravě* [online]. Přerov, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://theses.cz/id/ji3o3h/4015_ZAVERECNA_PRACE_2017000471.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DKompetence%20celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20v%20silni%C4%8Dn%C3%AD%20doprav%C4%9B%26start%3D1. Bakalářská práce. Vysoká škola logistiky o.p.s.

- c) oddělení Metodiky vnějších činností – pod toto oddělení spadá služební kynologie a výcvikové centrum kynologie v Heřmanicích.²⁵

Celník vykonávající službu v rámci odboru dohledu je oprávněn, na základě zákona 17/2012 Sb., Zákon o Celní správě České republiky, (dále jen „zákon o Celní správě“), zastavovat vozidla na celém území České republiky a následně kontrolovat doklady k dopravním prostředkům v letecké, silniční, železniční a lodní přepravě včetně dokladů ke zboží, které tyto dopravní prostředky převáží. Oprávněn provést vnitřní kontrolu dopravního prostředku na nejbližším vhodném místě, při které je oprávněn použít rentgenovou techniku a jiné technické detekční zařízení. Dále kontrolovat provozovny a k nim patřící sklady. Odebrat ze zboží vzorek a následně zboží zajistit. Oprávněn je také zajistit dopravní prostředek převážející vybrané výrobky. Celník na základě zákona o celní správě může také požadovat prokázání totožnosti, podání vysvětlení a použít donucovací prostředky a zbraň v mezích tohoto zákona.

Kontrolní činnosti odboru dohledu jsou závislé na součinnosti s jinými složkami integrovaného záchranného systému, a to zejména policie České republiky nebo Hasičského záchranného sboru České republiky. S Hasičským záchranným sborem Celní správa ČR spolupracuje hlavně v oblasti prevozu nebezpečných látek, z důvodu zajištění ochrany života, zdraví nebo majetku. S Policií ČR vzniká součinnost hlavně v oblasti trestné činnosti, jelikož působnost odboru dohledu dosáhne až na výjimky pouze do přestupkové činnosti.

4.1 Oddělení 61 Dohledu nad subjekty

Jedná se o „nejmladší“ oddělení, jako jediné vzniklo až v roce 2013 se vznikem celého odboru dohledu. Oddělení 61 Dohledu nad subjekty vykonává svoji působnost kontrolních činností přímo u provozovatelů, zejména v prostorech provozoven, kasin, skladových prostor, heren, reklamních ploch a stánkového prodeje.²⁶

Celníci oddělení Dohledu nad subjekty využívají ke své kontrolní činnosti nástroje ve formě kontrolních nákupů, plánování kontrolních a dohledových činností,

²⁵ HÁJEK, Lubomír. *Kompetence celní správy v silniční dopravě* [online]. Přerov, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://theses.cz/id/ji3o3h/4015_ZAVERECNA_PRACE_2017000471.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DKompetence%20celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20v%20silni%C4%8Dn%C3%AD%20doprav%C4%9B%26start%3D1. Bakalářská práce. Vysoká škola logistiky o.p.s.

²⁶ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

analýzy rizik a vlastní vyhledávací činnosti u subjektů. Mezi hlavní působnosti tohoto oddělení patří:

- a) kontrolní činnost v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví,
- b) kontrola hazardních her,
- c) kontrola vybraných výrobků v provozovnách,
- d) kontrola zaměstnávání cizinců.

Mezi další kompetence můžeme zahrnout kontrolu dodržování zákonů v oblasti úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin neboli CITES, kontrolu dodržování zákonů o nakládání s předměty kulturní hodnoty a kontrolní součinnost se Státní veterinární správou nebo Českou obchodní inspekcí.²⁷

4.1.1 Kontrolní činnost v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví

Jedná se o kontrolní činnosti, která je vykonávána dle zákona č. 355/2014 Sb. Zákon o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví. Duševní vlastnictví není v českém právu definováno.²⁸ Neoficiální definici můžeme popsat, jako nehmotné předměty nebo statky, které jsou výsledkem tvůrčí činnosti člověka. Ne všechna tvůrčí lidská činnost však spadá do kategorie nehmotných statků, ale pouze taková, která se pro společnost stala natolik významná, že zasluhuje právní ochranu. Nehmotný statek může znamenat i pouhou myšlenku nebo nárok na určitý objekt, na jehož základě vzniká autorské právo vůči této věci.²⁹ Autor, vlastník nebo jiný subjekt s právem na duševní vlastnictví má nárok na ochranu a vymáhání tohoto práva. Pomocí „žádanky“ a následné smlouvy s Českou republikou, celní správa chrání na vnitřním trhu různé zboží, obchodní jména, vynálezy, umělecká díla a další zvláštní objekty jako např.: počítačové programy, nové odrůdy rostlin, nová plemena zvířat a metody léčení osob. Zboží spadající pod ochranu obsahuje tzv. ochrannou známku. Ochranná známka je právní nástroj ochrany značky, pomocí které firmy rozpoznávají své výrobky a služby, čímž se ve společnosti odlišují od ostatních firem, které na trh přinášejí stejné nebo podobné výrobky a služby.³⁰

²⁷ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

²⁸ TELEČEK, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. Brno: Masarykova univerzita, 1994, str. 20. ISBN 80-210-0885-7.

²⁹ BOHÁČEK, Martin a Ladislav JAKL. *Právo duševního vlastnictví*. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0463-4.

³⁰ BOHÁČEK, Martin. *Právo průmyslového a jiného duševního vlastnictví*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1994, str. 10. ISBN 80-7079-388-0.

Tabulka 1 Statistika kontroly v oblasti duševního vlastnictví³¹

Statistika kontroly v oblasti duševního vlastnictví V rámci vnitrostátního trhu		
Rok	Množství zadrženého zboží/ks	Hodnota zboží
2018	170 968	245 118 696
2019	377 238	458 263 866
2020	248 726	58 468 445
2021	243 007	206 677 403
2022	94 208	151 592 394

V tabulce č. 1 můžeme vidět množství zadrženého zboží a jeho hodnotu od roku 2018 do roku 2022. Nejvíce kusů zadrženého zboží bylo v roce 2019, konkrétně 377 238 ks. Naopak nejméně v roce 2022, kdy počet kusů zadrženého zboží bylo pouze 94 208 ks. Ve srovnání s rokem 2018 je to přesně v roce 2022 o 283 030 ks méně, tj. o 75, 03 %. V roce 2019 byla také nejvyšší hodnota zboží. Ačkoli nejméně kusů se zadrželo v roce 2019, nejnižší hodnoty dosáhlo zboží v roce 2020 a to 58 468 445 Kč.

4.1.2 Kontrola hazardních her

Kontrola provozování hazardních her je vykonávána podle zákona č. 186/2016 Sb., zákon o hazardních hrách (dále jen „zákon o hazardních hrách“). Kontrolní činnost je realizována na základě součinnosti s ministerstvem financí a obecními úřady. Pod působnost ministerstva financí spadá vydávání nebo rušení povolení k provozování hazardních her, vykonávání dozoru a řešení přestupků internetových her, je správcem rejstříku vyloučených osob a správce informačního systému provozování hazardních her. Obecní úřady vydávají nebo ruší povolení k umístění herního prostoru. Celní úřady vykonávají dozor nad dodržováním zákona a podmínek stanovených v povoleních. Dále projednávají přestupky v oblasti hazardních her, vyjma internetové hry.

Hazardní hra je hra, los nebo sázka, do nichž je zapotřebí vložit určitý obnos, přičemž o výhře rozhoduje alespoň z části náhoda. Zákon o hazardních hrách upravuje tyto druhy hazardních her: loterii, totalizátorovou hru, technickou hru, tombolu, kursovou sázku, bingo, živou hru, turnaj malého rozsahu. Významnou roli u hazardní hry tvoří peníze nebo jiné hmotné statky, o kterých si hráč vytváří představu a určitou iluzi, že tyto peníze nebo statky hazardní hrou získá.³²

³¹ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

³² KOHOUT, Petr. *Jsem hazardní hráč aneb Zpověď' gamblera*. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-958-6.

Závislost na hazardních hrách není vrozená, i přesto jsou někteří lidé více ohroženi „gamblingem“ než ostatní. Mezi tyto skupiny patří především mladí lidé, u kterých vzniká závislost mnohem rychleji než u ostatních lidí.³³

Kontrolní činnost hlídky celní správy spočívá zejména v odhalení, zda se jedná o legální nebo nelegální hernu či kasino. Tedy prvotním úkonem je kontrola, zda provozovatel je právoplatným držitelem povolení k provozování hazardních her a k umístění herního prostoru. Jestli-že vznikne důvodné podezření, že se jedná o nelegální hernu, hlídka celní správy provede kontrolní nákup v civilním oblečení, zjistí skutečným stav věci, popřípadě zavede skrytou monitorovací techniku na místo, kde je nelegální herna provozována a provádí monitoring. Při samotné kontrole zjistí co nejvíce informací svědčící o provozování nelegální herny. Při nashromáždění důkazů provedou celníci zákrok a nelegální herně zabaví majetek, který sloužil k uskutečnění provozování herny. Provozovatel je dále šetřen ve správním řízení, podle zákona o hazardních hrách mu může být uložena pokuta až do výše 1.000.000 Kč.³⁴

Tabulka 2 Hazardní hry³⁵

Statistika kontrol v oblasti hazardních her		
Rok	Kontroly	Porušení
2017	2 060	310
2018	1 462	876
2019	1 347	862
2020	754	497
2021	653	420
2022	763	456

V tabulce č. 2 můžeme vidět statistiku kontrol v oblasti hazardních her za období 2017-2022. V jednotlivých letech se počet kontrol snižoval. Od roku 2017, kdy celní správa provedla 2 060 kontrol, se počet snížil na 763, tedy počet kontrol klesl o 62,96 %. To však neplatí o porušení. V roce 2017 sice bylo provedeno nejvíce kontrol, porušení bylo nejméně, konkrétně 310. Nejvíce porušení bylo zaznamenáno o rok později, tedy v roce 2018. Druhý nejvyšší počet porušení byl v roce 2019. Od roku 2020 počet porušení klesal, v roce 2022 pak zase mírně vzrostl na 456.

³³ MARHOUNOVÁ, Jana. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. Praha: EMPATIE, 1995. ISBN 80-901618-9-8.

³⁴ BOHÁČ, Radim a Hana KRALUSULOVÁ. *Zákon o dani z hazardních her Komentář*. Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-481-2.

³⁵ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

4.1.3 Kontrola vybraných výrobků v provozovnách

Celní správa působnost kontrolování vybraných výrobků v provozovnách vykonává podle zákonů č. 353/2003 Sb., zákon o spotřebních daních (dále jen „zákon o spotřebních daních“) a č. 307/2013 Sb., zákon o povinném značení lihu (dále jen „zákon o povinném značení lihu“). Tato kompetence se týká hlavně zdanění vybraných výrobků a surového tabáku, zda jsou líh a tabákové výrobky správně označeny a prodej vybraných výrobků ve formě stánkového prodeje. V zákoně o spotřebních daních je uvedeno, že mezi vybrané výrobky patří minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty a tabákové produkty.

Zdanění vybraných výrobků prokazuje provozovatel daňovým dokladem, nejedná-li se o vybrané výrobky pro osobní spotřebu. Je-li předmětem kontroly provozovna, zpravidla se o osobní spotřebu nejedná, protože zboží je určené k prodeji, ne ke konzumaci provozovatelem. Daňový doklad musí obsahovat obchodní název, sídlo a identifikační číslo plátce daně, obchodní název, sídlo, místo pobytu nebo identifikační číslo nabyvatele. Dále musí být uvedeno množství zboží uvedené do volného daňového oběhu, jejich název a obchodní označení, celková výše spotřební daně, datum vystavení dokladu a jeho číslo.³⁶

Jestliže jsou kontrolovány lihoviny a tabákové výrobky, musí být zkontrolováno jejich značení, které vychází ze zákona o spotřebních daních. Líh se značí pomocí kontrolní pásky, na které je vytisknut elektronicky čitelný individuální QR kód společně s číselnou řadou. Výtisk je individuální pro každou láhev lihovin. Díky QR kódu je v praxi mnohem jednodušší kontrola značení, zejména pravosti pásky.³⁷ Tabákové výrobky jsou značeny tabákovou nálepkou, kterou je povinen umístit na produkt výrobce, oprávněný příjemce, dovozce nebo dodavatel se sídlem mimo území České republiky. Mohou se totiž značit pouze v daňovém skladu nebo právě mimo Českou republiku. Tabáková nálepka musí obsahovat čitelné náležitosti, náležitosti musí odpovídat jednotkovému balení, musí být určena pro daný tabákový výrobek a nesmí být značně poškozena.³⁸

³⁶ KOTENOVÁ, Bohumila a Petra PETROVÁ. *Zákon o spotřebních daních Komentář*. Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-832-4.

³⁷ *Ministerstvo financí ČR: Povinné značení lihu* [online]. Praha: Creative commons, 2012 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace/povinne-znacení-lihu>

³⁸ KOTENOVÁ, Bohumila a Petra PETROVÁ. *Zákon o spotřebních daních Komentář*. Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-832-4.

Tabulka 3 Statistika kontroly vybraných výrobků³⁹

Množství zajištěných výrobků v provozovnách					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Tabákové výrobky (ks)	488 601	7 123 674	544 861	1 626 228	512 009
Tabák (kg)	272	476	127	682	74
Lih (l)	15 819	10 763	17 129	14 595	17 293
Víno a meziproducty (l)	862	50	40	998	2 550
Pivo (l)	5 693	440	500	1 809	1 006
Minerální oleje (kg)	600 804	0	0	0	2 142

V tabulce č. 3 je zaznamenáno množství zajištěných tabákových výrobků, tabáků, líhu, vína a meziproductů, piva a minerálních olejů za roky 2018-2022. Nejvíce tabákových výrobků se zajistilo v roce 2019 a to rekordních 7 123 674 ks. Oproti roku 2018, kdy se zajistilo tabákových výrobků nejméně ze všech sledovaných let, to je o 6 635 073 ks více, tj. o 93,14 %. Největší množství tabáku se zajistilo v roce 2021, a to 682 kg, nejméně v roce 2022, kdy to bylo 74 kg. V roce 2020 a 2022 se podařilo zadržet nejvíce litrů líhu. V roce 2022 se v porovnání s rokem 2019 zabavilo o 6 530 litrů méně. Nejméně litrů vína a meziproductů a piva bylo zabaveno v letech 2019 a 2020. 600 804 kg minerálních olejů bylo zajištěno v roce 2018 a zároveň je to i nejvíce ze sledovaných let.

4.1.4 Kontrola zaměstnávání cizinců

Působnost kontroly zaměstnávání cizinců vyplývá ze zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Kontroly jsou zaměřeny na osoby, které nejsou občany státu Evropské unie nebo občanem státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropským společenstvím nebo občanem státu, který je vázán Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru. Cizincem není osoba, která má v České republice rodinného příslušníka a sama není občanem České republiky.⁴⁰

Podle zákona o zaměstnanosti mají hlídky celní správy právo kontrolovat, zda cizinec vykonává práci pro právnickou nebo fyzickou osobu na základě pracovněprávního vztahu a zda ji vykonává v souladu s vydaným povolením k zaměstnání. Povolení k zaměstnání může být ve formě zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance, povolení k pobytu vnitropodnikově

³⁹ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

⁴⁰ JOKLOVÁ, K. a RYŠAVÁ, J. a kol. *Zaměstnávání cizinců a vysílání pracovníků do zahraničí*. Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-437-6.

převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie nebo modré karty.

Tabulka 4 Statistika kontrol zaměstnanosti cizinců⁴¹

Počet kontrolovaných cizinců			
Rok	Celkem	Z toho bez povolení k pobytu	Z toho bez povolení k zaměstnání
2017	1 546	129	572
2018	2 048	107	707
2019	2 361	86	778
2020	2 000	97	588
2021	2 521	87	515
2022	2 134	96	449

Počet kontrolovaných zaměstnaných cizinců znázorňuje tabulka 4. Počet kontrol od roku 2017 do roku 2019 vzrostl o 34,52 %. Z toho ve zmíněných letech cizinců bez povolení k pobytu tvořilo 5,41 % a bez povolení k zaměstnání 34,54 %. Nejvíce kontrol provedla celní správa v roce 2021 a to konkrétně 2 521. Nejvíce cizinců bez povolení k pobytu bylo odhaleno v roce 2017, nejméně poté v roce 2019. Cizinců bez povolení k zaměstnání bylo nejvíce v roce 2019 a nejméně v roce 2022.

4.2 Oddělení 62 Mobilního dohledu

Oddělení 62 Mobilního dohledu vznikl společně se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004. Vznikl na základě potřeby ochránit vnitřní trh po ukončení kontrolní činnosti na hranicích. Ziskem kompetence kontroly pohybu zboží na daňovém území Společenství (Evropské unie), se oddělení mohla přesunout na celní úřady a zahájit kontrolní činnost po celém území České republiky. Oddělení 62 se v roce 2013 zařadilo pod Odbor dohledu.⁴²

Jedná se operativní článek kontrolní činnosti Odboru dohledu. Hlídky jsou především zaměřeny na pátrání po zboží uniklé celnímu dohledu při provádění kontrol v osobní nebo nákladní dopravě. Mobilní dohled je oddělení, které má nejvíce rozšířené kompetence v odboru i v celé celní správě, jimiž jsou:

⁴¹ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

⁴² HÁJEK, Lubomír. *Kompetence celní správy v silniční dopravě* [online]. Přerov, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://theses.cz/id/ji3o3h/4015_ZAVERECNA_PRACE_2017000471.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DKompetence%20celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20v%20silni%C4%8Dn%C3%AD%20doprav%C4%9B%26start%3D1. Bakalářská práce. Vysoká škola logistiky o.p.s.

- a) pátrání po zboží uniklé celnímu dohledu:
- přeprava duševního vlastnictví,
 - přeprava vybraných výrobků,
 - přeprava rostlin a živočichů pod ochranou mezinárodní úmluvy CITES,
 - přeprava omamných a psychotropních látek;
- b) kontrola přepravy odpadů;
- c) kontrola přepravy nebezpečných látek a věcí neboli dohoda ADR;
- d) provádění kontrol v oblasti státního odborného dozoru neboli dozor nad prací osádek vozidel v mezinárodní nebo ve vnitrostátní silniční nákladní přepravě a ve věcech mezinárodní dopravy osob;
- e) nízkorychlostní kontrolní vážení;
- f) ostatní kompetence:
- součinnost s PČR při pátrání po migrantech,
 - kontrola časového zpoplatnění,
 - zabezpečení činnosti v rámci Celostátní radiační monitorovací sítě,
 - kontrola zdanění, značení lihu a následného odebrání vzorků,
 - kontrola v oblasti mezinárodních kontrolních režimů,
 - doprovod přepravovaného zboží v silniční dopravě k celnímu úřadu určení,
 - kontrola dodržování podmínek mezinárodních a vnitrostátních celních režimů,
 - dále kontrola přepravy obalů, biologických toxinů, vojenského materiálu, radioaktivního materiálu, chemických látek a chemických přípravků.⁴³

4.2.1 Přeprava vybraných výrobků

Přeprava vybraných výrobků je jedna z nejvíce porušovaných kompetencí, kterou hlídky mobilního dohledu vykonávají. Tato kompetence je především upravena v zákoně o spotřebních daních, ve kterém je dáno, že vybraným výrobkem se rozumí minerální oleje, líh, pivo, víno a jeho meziproducty a tabákové výrobky. Předmětem kontroly v osobní nebo nákladní přepravě jsou tedy výrobky, za které musí být řádně odvedena spotřební daň. Spotřební daň je povinen uhradit plátcé daně, který je provozovatel

⁴³ HÁJEK, Lubomír. *Kompetence celní správy v silniční dopravě* [online]. Přerov, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://theses.cz/id/ji3o3h/4015_ZAVERECNA_PRACE_2017000471.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DKompetence%20celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20v%20silni%C4%8Dn%C3%AD%20doprav%C4%9B%26start%3D1. Bakalářská práce. Vysoká škola logistiky o.p.s.

daňového skladu, oprávněný příjemce, daňový odesílatel nebo výrobce. Povinnost daň zaplatit vzniká při dovozu na daňové území České republiky.

Každá přeprava vybraných výrobků spadá pod určitý celní režim, jímž jsou:

- a) volný daňový režim – zboží dostane status volného daňového oběhu při zaplacení spotřební daně za účelem podnikání.
- b) Režim podmíněného osvobození do daně – pokud nebyla zaplacena daň a nebyly vybrané výrobky uvedeny pod volný daňový oběh, zpravidla vybrané výrobky spadají pod režim podmíněného osvobození od daně. Podmíněný znamená, že se počítá se zaplacením daně v budoucnu. Podmínkou je, že výrobek musí být umístěn v daňovém skladě nebo mezi těmito sklady dopravován. Při přepravě v tomto režimu musí být výrobky doprovázeny průvodními doklady.
- c) Volný daňový oběh pro osobní spotřebu – jedná se o vybrané výrobky, za které již byla daň zaplacena a slouží především k osobním účelům. Podmínkou je, že nesmí přesáhnout určité množstevní limity.⁴⁴

Na základě určení druhu režimu hlídka kontroluje průvodní doklady, které jsou nezbytnou součástí převozu, a které stanoví zákon o spotřebních daních. Těmito doklady provozovatel dokazuje jejich zdanění, popřípadě jejich osvobození od daně. Dokladem o zdanění může být daňový doklad, doklad o prodeji nebo doklad o dopravě. Vybrané výrobky mohou být osvobozeny od daně, jestli-že byly nakoupené bez daně za stavu ohrožující stát, válečného stavu nebo pokud to nařídí vláda nebo jsou určeny pro ozbrojené síly států, které jsou členy Organizace Severoatlantické smlouvy.

Jestli-že jsou vybrané výrobky určeny pro osobní spotřebu, musí hlídka také zohlednit, zda je zboží přepravováno z členského státu či z nečlenského státu Evropské unie. A to zejména kvůli množstevním limitům, které určují povolené množství pro přepravu. Pro účely osobní spotřeby je v zákoně o spotřebních daních stanoveno maximální množství vybraných výrobků převáženo v rámci Evropské unie. Jedná se o množství, které nepřesahuje u:

- a) minerálních olejů 20 l,
- b) lihovin 10 l konečných výrobků,
- c) piva 110 l,

⁴⁴ KOTENOVÁ, Bohumila a Petra PETROVÁ. *Zákon o spotřebních daních Komentář*. Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-832-4.

- d) vína 90 l, z toho šumivých vín 60 l,
- e) meziproduktů 20 l,
- f) cigaret 800 kusů, cigarillos nebo doutníků o hmotnosti nejvýše 3 g/kus 400 kusů, ostatních doutníků 200 kusů, tabáku ke kouření 1 kg.⁴⁵

Pro vybrané výrobky převážené z nečlenského státu Evropské unie je stanoven maximální limit u:

- a) minerálních olejů 20 l,
- b) lihovin 1 l konečných výrobků,
- c) piva 16 l,
- d) vína 4 l,
- e) meziproduktů 20 l,
- f) cigaret 200 kusů, cigarillos nebo doutníků o hmotnosti nejvýše 3 g/kus 50 kusů, ostatních doutníků 100 kusů, tabáku ke kouření 250 g.⁴⁶

Při odhalení nezákonné přepravy hlídka postupuje v rámci místního šetření, při kterém mohou být odebírány vzorky vybraných výrobků sloužící pro vydání rozhodnutí celním úřadem. Výsledkem místního šetření je vyhotovení protokolu, zadržení vybraných výrobků, vyměření úniku na spotřební dani a následné uložení sankce dle zákona o spotřebních daních.

Tabulka 5 Statistika kontroly vybraných výrobků⁴⁷

Množství					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Tabákové výrobky (ks)	882 484	860 557	811 821	38 378 889	13 018 230
Tabák (kg)	3 602	36 801	614	721	15 073
Lih (l)	62 222	91 318	31 938	2 293	2 637
Víno a meziprodukty (l)	60 914	3 981	7 749	1 189	3 441
Pivo (l)	35 385	16 102	51 915	5 773	1 231
Minerální oleje (kg)	137 300	240 567	63 495 635	12 793	10 492

Množství zabavených vybraných výrobků můžeme vidět v tabulce č. 5. Nejvíce kusů tabákových výrobku bylo kontrolováno v roce 2021 a to 38 378 889 ks, což je oproti

⁴⁵ KOTENOVÁ, Bohumila a Petra PETROVÁ. *Zákon o spotřebních daních Komentář*. Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-832-4.

⁴⁶ ESIPA: *SMĚRNICE RADY 2007/74/ES* [online]. Evropská unie, 2007 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32007L0074>

⁴⁷ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

roku 2020 o 97,88 % více. Nejvíce kilo tabáku bylo zkontrolováno v roce 2019, naopak nejméně v roce poté, tj. 2020. Množství líhu se od roku 2019, kdy se prověřilo 91 318 litrů, snižovalo. Nejméně kontrolovaných litrů v oblasti vína a meziproductů se provedlo v roce 2021, konkrétně 1 189. Oproti roku 2018 je to o 98,05 % méně. V roce 2022 se podařilo zkontrolovat celkem 1 231 litrů piva. Největší množství minerálních olejů bylo zkontrolováno v roce 2020. V roce 2022 se oproti roku 2018 zkontrolovalo o 126 808 kilo méně, tj. o 92,36 %.

4.2.2 Přeprava zboží pod ochranou práv duševního vlastnictví

Pod pojmem ochrana práv duševního vlastnictví si můžeme představit boj proti padělání a pirátství. Při této kompetenci se členové mobilních hlídek zaměřují na vozidla převážející padělané zboží a konají podle zákona č. 355/2014 Sb. Zákon o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví (dále jen „zákon o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví“)

Důležitou podmínkou, aby mohlo být zboží na území České republiky chráněno před zneužitím, je žádost o ochranu celní správou, která se podává na celním úřadě v Hradci Králové. Tuto žádanku podává majitel příslušného práva, jeho zástupce nebo osoba oprávněná užívat příslušné právo k dané značce. K žádance je potřeba dodat ochrannou známku neboli logo značky, patent, odrůdové právo, průmyslový vzor výrobku, dodatkové ochranné osvědčení a označení původu. Po zhodnocení a případného přijetí ochrany duševního vlastnictví je firma zaevidována v seznamu pro ochranu zboží.⁴⁸

Při silniční kontrole může hlídka narazit na jakékoliv zboží, u kterého by měla prověřit jeho pravost. V praxi se již setkali celníci s různými případy, například našli padělané CD a DVD disky, nabíjecí akumulátory mobilních telefonů, golfové míčky, tužkové baterie, energetické nápoje, motorové pily, notebooky, síťové kabely, alkoholové nápoje, nebo dokonce USB flash disky. Nejčastěji jsou padělané samozřejmě kusy oblečení, bot nebo módních doplňků. Převozníci těchto padělků se snaží o to, aby jejich

⁴⁸ BOHÁČEK, Martin a Ladislav JAKL. *Právo duševního vlastnictví*. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0463-4.

vzhled připomínal co nejvíce průmyslový vzor výrobku. Cílem celní správy je proškolit více příslušníku na rozpoznávání padělku od originálu.⁴⁹

Při nález padělků ve vozidle se zboží zadrží a vyrozumí se majitel práva, aby ve lhůtě 15 pracovních dnů ode dne doručení výzvy předložil celnímu úřadu dokumentaci potřebnou k provedení posouzení výrobků nebo zboží, jestli se jedná o padělek. Na základě posouzení zboží propadne, zboží se zabere nebo se zašle majiteli práva.⁵⁰

Podle zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví lze uložit pokutu fyzické osobě za výrobu, zpracování, dopravu, přepravu, skladování, prodej nebo jiný převod, nabízení, dovoz, vývoz, uvádění na trh, převzetí, užití nebo držení tohoto zboží až do výše 1 000 000 Kč. Za tyto přestupky lze právnické nebo podnikající fyzické osobě uložit pokutu do 10 000 000 Kč.

Tabulka 6 Duševní vlastnictví⁵¹

Statistika kontroly v oblasti práv duševního vlastnictví		
Rok	Množství zajištěného zboží	Škoda způsobená majitelům práv v Kč
2016	295 431	480 606 670
2017	554 560	357 020 867
2018	170 968	245 118 696
2019	4 559 530	683 042 969
2020	399 547	233 755 312
2021	243 007	206 677 403
2022	94 208	151 592 394

V tabulce lze vidět statistiky kontrol v oblasti práv duševního vlastnictví, které vykonalo oddělení 61 dohledu nad subjekty společně s oddělením 62 mobilního dohledu. Kontroly byly provedeny v provozovnách a v silniční dopravě. Nejvíce zboží zajistila oddělení v roce 2019. V porovnání s rokem 2020 je to o 91,24 % více. V roce 2016 činilo množství zajištěného zboží 295 431 a škoda způsobená majitelům práv 480 606 670 Kč.

⁴⁹ *Organizační struktura Celní správy ČR: Prezentace činnosti Celní správy ČR v oblasti ochrany duševního vlastnictví* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <http://auc.cz/ipb/vpk/doc/ochrana062011/celnisprava.pdf>

⁵⁰ Tamtéž

⁵¹ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

V porovnání s rokem 2020 to je jen o 202 436 299 Kč méně, přestože se zajistilo v roce 2016 o 4 264 099 zboží méně.

4.2.3 Přeprava rostlin a živočichů pod ochranou CITES

Rostliny a živočichové jsou chráněny pomocí mezinárodní úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Úmluva byla podepsána v roce 1973 ve Washingtonu. V současné době má dohoda 183 smluvních členů, ke kterým se Česká republika přidala v roce 1993. Cílem úmluvy je ochrana ohrožených druhů zvířat a rostlin pomocí zabránění obchodu s exempláři⁵² Celní správa se tento cíl snaží naplnit díky mobilnímu dohledu, který vykonává tuto kompetenci na základě zákona č. 100/2004 Sb., Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (dále jen „obchodování s ohroženými druhy“).

Celní správa vykonává dozor v této oblasti společně s inspekcí životního prostředí se součinností s veterinární správou nebo rostlinolékařskou péčí. Hlídky mobilního dohledu dostanou při přepravě do kontaktu s nejrůznějšími druhy přeprav, a to i se zbožím podléhající úmluvě CITES. Jestliže při kontrole vzniknou pochybnosti o jejím porušení nebo jsou normy zákona o obchodování s ohroženými druhy porušeny, musí hlídka daný exemplář zadržet.⁵³

Pod ochranu CITES patří v současné době více než 5 000 druhů zvířat a přibližně 29 000 druhů rostlin. Mezi ně patří například ochrana mořských ryb před nadměrným rybolovem, ochrana proti nadměrnému kácení ohrožených dřevin, zejména tropických lesů a ochrana před lovem ohrožených zvířat. Tyto chráněné druhy jsou rozděleny do tří skupin podle jejich ohrožení a vypsány v přílohách I-III k CITES.⁵⁴

Jedná se o kompetenci, která není tak často řešena, protože nelegální přeprava rostlin a živočichů není tak často uskutečňována. Přesto by ji měla celní správa věnovat větší pozornost a začít školit celníky na rozpoznávání více častých exemplářů. Nelegální

⁵² STEJSKAL, Vojtěch a Veronika VILÍMKOVÁ. *Zákon o obchodování s ohroženými druhy*. Praha: LINDE, 2005. ISBN 80-7201-512-5.

⁵³ *Ministerstvo životního prostředí: CITES – základní informace* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy/\\$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_%20INFO-200327.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy/$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_%20INFO-200327.pdf)

⁵⁴ Tamtéž

přeprava a obchod s ohroženými druhy je často větší byznys než obchod s vybranými výrobky, duševním vlastnictvím nebo drogami. Zákon o obchodování s ohroženými druhy stanovil za dovoz, vývoz nebo zpětný vývoz exemplářů uložení pokuty až do výše 1 500 000,- Kč. Pokutu v této výši může obdržet právnická, podnikající fyzická ale i fyzická osoba za padělání registračního listu nebo pozměnění jeho obsahu, aby ho bylo použito jako pravého.⁵⁵

4.2.4 Přeprava omamných a psychotropních látek

Kontrola přepravy omamných a psychotropních látek je jedna z nejnebezpečnějších kompetencí. Při této činnosti se hlídky mobilního dohledu setkávají s nejrůznějšími a nevyzpytatelnými lidmi, kteří bývají často agresivní a dokonce ozbrojeni. Zabránění šíření drog napomáhá k ochraně života a zdraví, i přesto že některým lidem není pomoci nebo o pomoc nestojí. Přece jen drogy mají negativní vliv na společenský život a každý záchyt napomůže k jeho ochraně.

Kontroly bývají zpravidla namátkové, výjimka nastane tehdy, jestliže hlídka mobilního dohledu má vytipované vozidlo jiným oddělením, a to celní analýzou nebo pátráním. Vozidlo je vybráno na základě vzhledu, technického stavu a osádce. Hlídka si vybírá většinou osobní automobily, protože je v nich nález pravděpodobnější. Nález drog v nákladní přepravě bývá spíše z vytipování vozidla jiným oddělením nebo náhodou. Hlídka si musí dávat pozor při zastavování vybraného vozidla, zda osádka nějaký obsah nevyhodila z auta. Po zastavení následuje klasický průběh namátkové kontroly, která zahrnuje kontrolu dokladů, kladení vytěžujících otázek a následná kontrola vnitřních prostor vozidla. Při pátrání po omamných a psychotropních látek by měli být minimálně dva celníci, kteří si kontrolu rozdělí z hlediska taktiky. Jeden by měl kontrolovat řidiče, který je přítomný a nápomocný u kontroly a ostatní pasažéry. Druhý celník provádí samotnou kontrolu zavazadel a možných schránek pro úkryt drog. Mezi nejčastější úkryty patří místo pod rezervou, blatníky, nárazníky, motorový prostor, odkládací prostor u spolujezdce, sedačky, plynové zásobníky a lékárničky. Tato kontrola může zabrat i několik desítek minut. Pro usnadnění práce a ušetření času je celní správa vybavena několika detekčními prostředky.

Hlavním detekčním prostředkem jsou služební psi. Generální ředitelství cel vlastní jedno z největších výcvikových center pro služební psi. Specializované pracoviště

⁵⁵ Zákon č. 100/2004 Sb., Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů

se nachází v Heřmanicích. Objekt je v provozu již od roku 1996. V místě se nachází rekonstruované stáje pro výcvikové psi. Služební psi nejsou trénováni nejen na nález drog, ale i na nález tabákových výrobků, peněz a zbraní. Při vyhledávání usnadní práci a ušetří čas mnohonásobně oproti kontrole bez jejich přítomnosti.⁵⁶

Další detekční prostředek je mobilní velkokapacitní rentgen. Rentgen je využíván především při velkých akcích na různých celních úřadech, jelikož jsou pouze dva v celé České republice. Jedná se o velice drahou záležitost, oba stály celní správu 160 milionu Kč. Rentgeny dokázaly za 15 let provozu odhalit spoustu přeprav drog, včetně i jiných nelegálních přeprav. Na obsluhu je zapotřebí 7 osob, které jsou pravidelně školeni. K těmto dvěma velkokapacitním rentgenům patří také menší zavazadlový rentgen.

Obrázek 2 Mobilní velkokapacitní rentgen⁵⁷

Mezi špičkový identifikátor drog, které vlastní celní správa patří také itemiser. Tento přístroj dokáže i ze stopového množství rozpoznat jakoukoliv drogu. Funguje na základě stíracího papíru neboli identifikátoru, kterým se otře místo ve vozidle, o kterém je podezření, že bylo v kontaktu s danou látkou a vloží se do itemiseru. Nástroj si už sám vyhodnotí, s jakou látkou se hlídka setkala. Je využíván především tehdy, má-li hlídka podezření, že se jedná o nebezpečnou látku, například fentanyl. Cena této technologie šplhá až ke dvěma milionům Kč. Itemiser nevlastní každý celní úřad nebo hlídka nemá příležitost itemiser použít. Proto je každá hlídka mobilního dohledu vybavena orientačním testem „drugwipe“. Tento test dokáže na základě stěru ze slin nebo z potu

⁵⁶ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

⁵⁷ Tamtéž

rozpoznat, zda je řidič pozitivní k užití drog, a dokonce dokáže rozpoznat, o jakou drogu se jedná.⁵⁸

Obrázek 3 Itemiser⁵⁹

V poslední řadě je příslušník mobilního dohledu vybaven do služby endoskopem, který napomáhá prohlédnout nepřístupné dutiny vozidel. Endoskop je úzká mechanicky ohebná tyč s osvětlením vybavena optikou. Dále k detekci drog v nepřístupných prostorech patří zrcátka, ruční nářadí a jiné vybavení.

Tabulka 7 Přeprava OPL

Množství omamných psychotropních látek							
Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Amfetamin (gram)	3 780	1 729	1 488	2 429	955	375	4 168
Extáze (gram)	10 413	3 372	12 007	39 073	38 774	4 994	590
Hašiš (gram)	73 014	8 596	2 011	2 459	1 166	621	976
Kokain (gram)	25	2 260	291	7 881	33	1 454	2 544
Heroin (gram)	3 650	434	434	906	3 183	7 117	6 662
LSD (gram)	732	195	194	273	271	292	27
Konopí (sušina – gram)	135 340	121 155	42 219	40 474	85 476	211 403	78 371
Konopí (rostlina – ks)	2 503	492	181	901	147	198	353
Pervitin (gram)	700	10 752	2 163	2 100	2 801	15 688	2 791
Počet záchyťů	858	1 170	1 614	2 351	1 524	1 236	959 ⁶⁰

⁵⁸ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

⁵⁹ *Rapiscan systems: ITEMISER® 4DX* [online]. Copyright 2023 [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.rapiscansystems.com/en/products/itemiser-4dx>

⁶⁰ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

V tabulce č. 7 je zaznamenáno množství omamných psychotropních látek, které Celní správa ČR zabavila za roky 2016-2022. Za toto období se zachytilo celkem 14 924 gramů amfetaminu, 109 223 gramů extáze, 88 843 gramů hašiše, 6 607 gramů kokainu, 22 386 gramů heroinu, 1 984 gramů LSD, 714 438 gramů (sušina) konopí, 4 775 ks (rostlina) konopí, 36 995 gramů pervitinu a provedlo 9 712 záchytů.

4.2.5 Kontrola přepravy odpadů

Odpadem je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl se jí zbavit. Vzniká každodenní lidskou činností v průmyslu, dopravě ale i v osobním životě. Právě komunální odpad je produkován nejvíce ze všech. Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“) stanovil základní pravidla pro nakládání s odpady a jejich přepravu za účelem ochrany životního prostředí. Při přepravě je provozovatel povinen zajistit, aby při případné kontrole byly předloženy doklady podle zákona o odpadech, tyto doklady je povinen uchovat nejméně 5 let ode dne zahájení přepravy. Jedná-li se o odpad nebezpečného charakteru, musí přepravu oznámit. Dále je provozovatel povinen informovat řidiče vozidla, že obsahem nákladu je odpad, zajistit řidičovi příslušné doklady označující druh, kategorii a popřípadě nebezpečnost odpadu. V dokladech musí být vyznačen vlastník odpadu a místo určení přepravy. Důležitou povinností je také označení vozidla přepravující náklad.

Odpady se zařazují dle nebezpečnosti pro životní prostředí pod žlutý nebo zelený seznam. V minulosti existoval i červený, který je již zrušený a nahradila ho kategorie „nezařazený odpad“, příkladem je palivo vyrobené z odpadu. Zelený seznam má nejmenší dopad na životní prostředí, pod tento seznam můžeme zařadit například papír, plasty, měď, hliník nebo ocel. Žlutý seznam ohrožuje přírodu více a spadá do této kategorie například autobaterie, halony nebo kaly z čistíren odpadních vod. Při přepravě žlutého nebo nezařazeného odpadu je povinnost mít písemný souhlas všech zúčastněných zemí. Za Českou republiku souhlas vydává ministerstvo životního prostředí. Tento souhlas je stvrzen ve formě povolení IA a IB. Při přepravě odpadu zeleného seznamu nebo odpadu nepřevyšující 25 kg, které jsou výslovně určeny k laboratorní analýze pro posouzení jejich fyzikálních nebo chemických vlastností postačují obecné požadavky. Obecným požadavkem je povolení VII nebo smlouva o využití odpadů mezi vývozcem a příjemcem.⁶¹

⁶¹ Interní prezentace: Dovoz a vývoz odpadů

Nedovolenou přepravou se rozumí jakékoliv nakládání s odpady, které není v souladu s odpadovou legislativou. Nedovolenou přepravou může být přeprava bez oznámení všem dotyčným příslušným orgánům, bez jejich souhlasu nebo se získaným souhlasem paděláním, podvodem nebo uvedením nesprávných údajů, přeprava odpadů zeleného seznamu, které ve skutečnosti pod zelený seznam nespádají, přeprava způsobem, který není v oznamovacím formuláři IB nebo v průvodním dokladu IA, nebo jiné využití odpadu v rozporu s legislativou.⁶²

Cílem celní správy v této kompetenci je odhalit co nejvíce nelegální přepravy odpadu, ulehčit životnímu prostředí a ochránit vnitrostátní trh. Vláda České republiky zakázala zákonem o odpadech přeshraniční dovoz odpadů určených k odstranění na našem území. Výjimkou je odpad, který vznikl v sousedních státech v důsledku živelních pohrom nebo za stavu nouze.⁶³

Tabulka 8 Přeprava odpadů⁶⁴

Statistika kontrol přepravy odpadů		
Rok	Kontroly	Porušení
2017	166	23
2018	376	19
2019	1 577	52
2020	1 177	60
2021	239	15
2022	208	13

Kontroly a porušení v oblasti přepravy odpadů zobrazuje tabulka č. 8 za sledované období 2017-2022. Počet kontrol od roku 2017 do roku 2019 rostl. V porovnání mezi roky 2017 a 2019 vzrostl počet kontrol o 1 411, tedy o 89,47 %. Od roku 2020 se počet začal snižovat. Počet kontrol v roce 2017 a 2022 se tak liší o 42, tj. 20,19 %. Co se týká porušení, nejvíce ho bylo v roce 2020, kdy byl proveden také druhý nejvyšší počet kontrol. O rok později bylo porušení o 45 méně, tedy o 75 %.

4.2.6 Kontrola přepravy nebezpečných látek a věcí neboli dohoda ADR

Oddělení mobilního dohledu při výkonu této kompetence kontroluje dodržování podmínek dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí. Zkratka ADR vznikla z francouzského překladu Accord européen relatif au transport international des

⁶² Interní prezentace: Dovoz a vývoz odpadů

⁶³ Tamtéž

⁶⁴ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>

marchandises **Dangereuses** par **Route**. Dohoda vznikla v Ženevě roku 1957. Československo se k této dohodě přidalo v roce 1987. Jedná se o úmluvu, kterou se smluvní strany zavazují k dodržování podmínek pro přepravu zboží, látek nebo předmětů, které jsou nebezpečné a ohrožující pro osoby, zvířata, věci nebo životní prostředí při jejich přepravě. Celní správa společně s Policií České republiky vykonává kompetenci podle zákona č. 111/1994 Sb., Zákon o silniční dopravě (dále jen „zákon o silniční dopravě“).

Prioritou úmluvy je sjednocení pravidel přepravy nebezpečných věcí pro většinu států Evropské unii. Nebezpečné věci byly rozděleny do jednotlivých tříd nebezpečnosti, bylo určeno jednotné značení vozidel pro jednodušší rozpoznání osobního nebo nákladního automobilu při převozu, také byla určena jednotná povinná výbava vozů, a dokonce byly stanoveny jednotné nebo alespoň velice podobné průvodní doklady.⁶⁵

Třída nebezpečnosti musí být vyznačena na vozidle přepravující nebezpečné věci, kvůli rychlejšímu rozpoznání dané látky nacházející se ve vozidle, například při havárii nebo nehodě může označení zachránit životy, zdraví, majetek nebo ochránit životní prostředí. Dohoda ADR rozlišuje následující třídy nebezpečnosti:

- Třída 1: Výbušné látky a předměty
- Třída 2: Plyny
- Třída 3: Hořlavé kapaliny
- Třída 4: 4.1 Hořlavé tuhé látky samovolně se rozkládající, 4.2 samozápalné látky, 4.3 látky ve styku s vodou vyvíjející hořlavé plyny
- Třída 5: Látky podporující hoření, 5.2 organické peroxidy plyny
- Třída 6: 6.1 Toxické látky 6.2 infekční látky
- Třída 7: Radioaktivní látky
- Třída 8: Žíravé látky
- Třída 9: Jiné nebezpečné látky

⁶⁵ ADR 2021 incl. Begleitheft. Německo: TÜV Media GmbH, Köln, 2020. ISBN 3740605758.

Ke každé třídě a dané látce je přiřazeno také čtyřmístné UN číslo, dohromady tvoří kód k rozpoznání dané látky a její nebezpečnosti. Právě UN číslo a třída nebezpečnosti musí být vyznačeny na oranžové tabulce o velikosti 40x30 cm, která je orámovaná černým proužkem o síle 1,5 cm. Tato tabulka musí být umístěna na vozidle v místě, které určí zákon o silniční dopravě. Vozidla mohou být také označena kosočtvercem v barvě podle třídy nebezpečnosti s piktogramem znázorňujícím nebezpečnost látky. Věci a látky patřící pod třídu 1, 2, 6.2 a 7 smějí být přepravovány pouze samostatně. Ostatní zboží smí být přepravováno v takzvané kusové přepravě, ve které se mohou nacházet látky z různých tříd.⁶⁶

Obrázek 4 Označení vozidel převážející ADR⁶⁷

Prvotní částí kontroly je předložení průvodních dokladů, dokladů od vozidla a osvědčení o školení řidiče. Průvodní doklad musí obsahovat údaje o odesílateli, přepravci i příjemci, informace o nákladu a pokyny pro případ nehody nebo havárie. Průvodní nebo přepravní doklad (CMR, nákladní list) musí také obsahovat oficiální pojmenování nebezpečné látky, UN číslo, číslo bezpečnostní piktogramu, počet a popis kusů a pokud se jedná o kusovou přepravu, musí být uvedeno celkové množství každé položky nebezpečných věcí se svým UN číslem.⁶⁸

⁶⁶ ADR 2021 incl. Begleitheft. Německo: TÜV Media GmbH, Köln, 2020. ISBN 3740605758.

⁶⁷ SlidePlayer: Přeprava zboží podléhající dohodě ADR [online]. SlidePlayer.cz, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/2355487/>

⁶⁸ Dohoda ADR 2021 [online] [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Nakladni-doprava-a-mezinarodni-osobni-doprava/Nakladni-doprava-\(1\)/Preprava-nebezpecnych-veci-dohoda-adr/Dohoda-ADR-2021](https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Nakladni-doprava-a-mezinarodni-osobni-doprava/Nakladni-doprava-(1)/Preprava-nebezpecnych-veci-dohoda-adr/Dohoda-ADR-2021)

Celní kontrola je zaměřena také na výbavu vozidel. Do povinné výbavy vozidel přepravujících věci podle dohody ADR patří nevyhnutelně zakládací klín, jehož rozměry odpovídají hmotnosti vozidla a průměru jeho kol, dva stojací výstražné prostředky, kapalina na výplach očí, výstražná vesta pro každého člena osádky, přenosná svítlna, jeden pár ochranných rukavic a ochranné brýle. Jedna z nejdůležitějších částí povinné výbavy je hasicí přístroj. Hasicí přístroj musí být práškový a o objemu podle druhu vozidla. Další, ale dodatečnou výbavou je lopata, kryt kanalizace a sběrná nádoba vyrobená z plastu, tato dodatečná výbava je určena pro přepravu látek v třídě nebezpečnosti 3, 4.1, 4.3, 8 a 9. Nouzová úniková maska patří také do dodatečné výbavy, vztahuje se na přepravu látek v třídě nebezpečnosti 2.3 nebo 6.1.⁶⁹

Zákon o silniční dopravě uvádí, že za porušení některých povinností v přepravě nebezpečných věcí může být uložena pokuta až do výše 50 000 Kč fyzické osobě. Právník osoba může být potrestána uložením pokuty až do výše 700 000 Kč.

Tabulka 9 Přeprava nebezpečných věcí⁷⁰

Statistika kontrol přepravy nebezpečných věcí		
Rok	Kontroly	Porušení
2016	844	56
2017	433	51
2018	443	53
2019	152	48
2020	57	19
2021	75	17
2022	35	13

V tabulce č. 9 je zaznamenána přeprava nebezpečných věcí. Za období 2016-2022 se provedlo celkem 2 039 kontrol a z toho bylo 257 porušení. Počet kontrol a zároveň i porušení se za téměř celé období postupně snižovalo. V roce 2016 bylo provedeno 844 kontrol a z toho bylo 56 porušení. Oproti roku 2022, kdy bylo provedeno pouze 35 kontrol a z toho bylo 13 porušení, to je o 95,85 % méně kontrol a také o 76,79 % méně porušení.

⁶⁹ *Dohoda ADR 2021* [online] [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Nakladni-doprava-a-mezinarodni-osobni-doprava/Nakladni-doprava-\(1\)/Preprava-nebezpecnych-veci-dohoda-adr/Dohoda-ADR-2021](https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Nakladni-doprava-a-mezinarodni-osobni-doprava/Nakladni-doprava-(1)/Preprava-nebezpecnych-veci-dohoda-adr/Dohoda-ADR-2021)

⁷⁰ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

4.2.7 Vykonávání státního odborného dozoru

Celní správa společně s Ministerstvem dopravy a dopravními úřady vykonává státní odborný dozor nad prací osádek vozidel ve vnitrostátní a v mezinárodní silniční nákladní dopravě a ve věcech mezinárodní dopravy osob na základě pověření zákonem o silniční dopravě. Tento zákon také stanovil, že celní úřady předkládají návrh dopravním úřadům nebo Ministerstvu dopravy návrhy na zahájení řízení o uložení pokuty. V rámci státního odborného dozoru hrají důležitou roli Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (zkráceně AETR) a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006. Obě normy se vztahují na přepravu zboží prováděných vozidly, jejichž největší přípustná hmotnost činí minimálně 3 500 kg včetně přípojného vozidla a na vozidla, určená k přepravě osob, která umožňují přepravu více jak 9 osob, včetně řidiče. Tato vozidla musí být vybavena záznamovým zařízením o době jízdy neboli tachografem.

Předmětem kontroly je dodržování dob řízení, bezpečnostních přestávek, používání karet řidiče, vedení záznamových listů tachografem a přítomnost tachografu ve vozidle včetně jeho obsluhy. Cílem výkonu kontrol státního odborného dozoru je zvýšení bezpečnosti na silnicích snížením rizika vzniku nehod z důsledku nepozornosti a únavy řidiče. Zákon o silniční dopravě, dohoda AETR a nařízení č. 561/2006 společně chrání zaměstnance v dopravních firmách v celé Evropě před dopravci, kteří nutí své řidiče k výkonu jejich práce nad rámec únosnosti a zákona.

Dohoda AETR se vztahuje na řidiče jedoucí vozidlem mezi státem EU a zemí dohody AETR, dále na řidiče jedoucí mezi státem EU a jinou zemí, která není zemí dohody AETR ale pouze na území EU nebo v zemi Dohody AETR. Mimo území EU nebo mimo státy Dohody AETR se tito řidiči řídí vnitrostátními předpisy jednotlivých států. Řidiči s vozidly, která jsou registrována v členských státech EU, se při dopravě na území těchto členských států řídí Nařízením č. 561/2006, jestliže je doprava vedena mezi státem EU a zeměmi Evropského hospodářského společenství nebo Švýcarskem platí pro ni pravidla podle nařízením č. 561/2006.

Rozdíl mezi dohodou AETR a nařízením č. 561/2006 je nejen v místě uskutečnění dopravy ale i v určení dob přestávek a odpočinku. Podle dohody AETR je maximální denní doba řízení 9 hodin, dvakrát za týden lze prodloužit dobu řízení až na 10 hodin. Týdenní doba řízení nemůže přesáhnout 6 dní a zároveň za čtrnáct dnů nesmí doba řízení přesáhnout 90 hodin. Po 4,5 hodinách jízdy musí řidič povinně udělat přestávku 45 minut,

kteřá lze rozdělit na třikrát 15 minut. Denní doba odpočinku je minimálně 11 hodin, kteřou lze zkrátit na 9 hodin třikrát za týden. Týdenní doba odpočinku je stanovena na 45 hodin. Nařízení č. 561/2006 se v těchto intervalech trochu liší. Hlavní rozdíl je v rozdělení přestávky po 4,5 hodinách. Podle nařízení smí řidič rozdělit přestávku na 15 a 30 minut.

Dodržování dob řízení a bezpečnostních přestávek se prokazuje výtiskem z tachografu. Tachograf může být buď analogový, nebo digitální. Analogový je v dnešní době již zastaralý a moc se nepoužívá. Funguje na principu „kolečka“, tedy záznamového tachografického kotouče na, který se propisuje průběh jízdy. Moderní verze, digitální funguje na základě softwarového zařízení, který zaznamenává každou manipulaci s vozidlem, a to i bez vložení karty řidiče. Jestliže karta vložena při manipulaci není, jedná se o závažný přestupek. Digitální tachograf musí být umístěn v každém vozidle přepravující cestující nebo zboží, které je přihlášené v členském státě EU, u nichž byla první registrace uskutečněna po 1. květnu 2006. Podle zákona o silniční dopravě je dopravce povinen zajistit, aby řidič při kontrole na vyžádání celníka předložil záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku. Řidič je povinen zajistit, aby byl schopen předložit běžný den řízení a k tomu 28 předešlých kalendářních dnů.⁷¹

Obrázek 5 Analogový tachograf⁷²

⁷¹ Nařízení Rady (EHS) č. 3821/85, o záznamovém zařízení v silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456158970065&uri=CELEX:01985R3821-20141101>

⁷² Arcar [online]. 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.arcar.cz/cz/tachografy.html>

Obrázek 6 Digitální tachograf⁷³

Výtisk z tachografu je při kontrole klíčový, protože podle výtisku je celník schopen rozpoznat, zda řidičův průběh jízdy byl v souladu s nařízením č. 561/2006 nebo dohodou AETR. Popřípadě, že celník zjistí nějaké nesrovnalosti, které není schopen z výtisku identifikovat a určit, použije pomocnou aplikaci TAGRA uloženou ve služebním notebooku. Z tachografu si stáhne data přes speciální USB port, který následně vloží do aplikace, kde si může přečíst všechny informace o jízdě za posledních 28 dní a dne běžného. Na výtisku se nachází různé piktogramy sloučené s časy, podle nichž lze rozpoznat, co v danou dobu řidič vykonával a zda dodržel bezpečností přestávky či dobu řízení.

Dopustí se řidič přestupku, tím že nevede záznam o době řízení, době odpočinku a bezpečnostních přestávkách, záznamový list či výtisk z tachografu nepředloží při kontrole, předloží při kontrole neplatný doklad, nepředloží doklady požadované zákonem o silniční dopravě nebo neumožní přístup k tachografu. Za tyto přestupky bude potrestán uložením pokuty místně příslušným dopravním úřadem až do 15 000 Kč. Tato hranice se zvedá až na 50 000 Kč, jestliže tyto přestupky byly spáchány v souvislosti s paděláním, zničením nebo jinou neoprávněnou změnou údajů o době řízení, bezpečnostních přestávkách nebo době odpočinku, užitím karty řidiče, která byla nahlášena jako ztracená nebo odcizená, užitím padělané karty řidiče nebo užitím karty řidiče, která byla vydána jiné osobě. Za některý z těchto přestupků může být zodpovědný i dopravce. K tomuto stavu dochází, když dopravce porušení dob řízení a dodržování bezpečnostních přestávek řidiči nařídí. V takovém případě bude dopravci uložena pokuta až do výše 350 000 Kč. Hlídká mobilního dohledu v případě výkonu státního odborného dozoru vyhotoví

⁷³ TRUCKMALL [online]. 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.truckmall.cz/digitalni-tachograf-povinnosti-rady-a-tipy-a18/>

protokol o kontrole, který je následně postoupen příslušnému dopravnímu úřadu, a to z důvodu, že zákon o silniční dopravě stanovil celním úřadům pouze oznamovací povinnost přestupků. Hlídka je také oprávněna v ukládání kaucí, a to z důvodu podezření, že se dopravce nebo řidič bude vyhýbat správnímu řízení. Kauce je možné uložit v rozmezí 5 000 Kč do 100 000 Kč.⁷⁴

Vykonávání státního odborného dozoru společně s kontrolou přepravy nebezpečných látek a věcí neboli dohoda ADR bylo bohužel celní správě odebráno v roce 2022 z důvodu reorganizace kompetencí v rámci zákona č. 111/1994 Sb. Chtěl jsem obě kompetence zakomponovat do „práce“, poněvadž celní správa vykonávala tyto kompetence na vysoké úrovni, což nám ukazuje i níže uvedená statistika.

Tabulka 10 Státní odborný dozor⁷⁵

Statistika státního odborného dozoru v silniční dopravě		
Rok	Kontroly	Porušení
2016	3 237	901
2017	2 521	659
2018	2 044	739
2019	1 920	751
2020	1 384	583
2021	2 740	464
2022	2 277	258

Statistiku státního odborného dozoru v silniční dopravě zobrazuje tabulka č. 10. V této oblasti bylo za období 2016-2022 provedeno celkem 16 123 kontrol a z toho bylo 4 355 porušení. Nejvíce kontrol bylo provedeno v roce 2016, a to 3 237. V porovnání s rokem 2017 je to o 24,23 % více. Naopak nejméně kontrol bylo provedeno v roce 2020. V roce 2021 bylo provedeno 2 740 kontrol, což je oproti roku 2022 o 16,90 % více. Počet porušení byl nejvyšší ve stejném roce, jako bylo provedeno také nejvíce kontrol. Nejnižší počet porušení však nebyl shodně s nejnižším počtem kontrol v roce 2020, ale v roce 2022.

4.2.8 Nízkorychlostní kontrolní vážení

Celní správa je oprávněna ke kontrolnímu vážení podle § 38 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Nízkorychlostní vážení se uskutečňuje v souvislosti s

⁷⁴ Zákon č. 111/1994 Sb., Zákon o silniční dopravě

⁷⁵ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

nadměrným poškozováním pozemních komunikací. K vážení může dojít pouze u vozidel kategorie M2, M3, N1, N2, N3, T, C, O, R, S, SS nebo jízdních souprav tvořených těmito vozidly. Kontrolním cílem je zjistit skutečnou váhu vozidla a porovnat ji s hmotností, kterou uvedl odesílatel v dokladech k přepravované zásilce. Zjišťuje se zatížení vozidla na samotné kolo, na nápravu, skupinu náprav, celková hmotnost vozidla a popřípadě dodržení stanovených rozměrů vozidla.

Nízkorychlostní vážení se uskutečňuje, aby došlo k prevenci poškozování komunikací na našem území. Účinek každého vozidla se liší, záleží na počtu náprav a jejich rozmístění. Především ale závisí na celkové hmotnosti vozidla a četnosti přejezdů po komunikaci. Tyto dva faktory nejvíce ovlivňují poškozování vozovky.⁷⁶

K vážení se používá přenosné měřicí zařízení, které se skládá z hlavních částí a nezbytných součástí. Mezi hlavní částí patří nosič zatížení, aktivní plocha nosiče, indikační zařízení a vyhodnocovací jednotka. Nosič zatížení je část zařízení určená pro příjem zátěže, co je pokládána přímo na vozovku. Aktivní plocha nosiče je určena pro umístění kol váženého vozidla. Indikační zařízení slouží k určení hodnoty hmotnosti a zatížení. Vyhodnocovací jednotka je elektronické zařízení, které zpracovává informace o jednotlivém zatížení a následně z těchto informací vyvodí celkovou hmotnost vozidla. Mezi nezbytné součásti patří vážící zóna, vyrovnávací podložka a vyrovnávací pás. Vážící zóna je úsek vozovky sloužící k uskutečnění vážení, jehož délka musí být alespoň stejně dlouhá, jako je vážené vozidlo nebo jízdní souprava, přičemž podélný sklon vozovky je nejvíce 2 % a příčný sklon vozovky nejvíce 3 %. Vyrovnávací podložka a pás jsou vyrobeny z pevného materiálu jako je dřevo, kov nebo plast a používají se k vyrovnání kol nebo podvozku vozidla do roviny s aktivní plochou nosiče zatížení.⁷⁷

Jestliže se při kontrole naváží hodnoty neodpovídající podmínkám stanovených v zákoně č. 13/1997 Sb., celník nařídí řidiči odstavení vozidla na vhodném a bezpečném místě. Vozidlo bude odstaveno do doby než, dopravce nebo řidič zařídí částečné přeložení nákladu na jiné vozidlo, nedodržené hodnoty budou jinak odstraněny nebo pokračování v jízdě bude umožněno rozhodnutím o povolení zvláštního užívání.

Nedodržení hodnot při nízkorychlostním vážení může být potrestána fyzická osoba příkazem na místě v hodnotě až 15 000 Kč. Za neuposlechnutí výzvy k podrobení

⁷⁶ ZAJÍČEK, Jan. *Technologie stavby vozovek*. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2014. ISBN 978-80-87438-59-6.

⁷⁷ Interní akt MP009_2020

se kontrolnímu vážení nebo za neuposlechnutí pokynu osoby obsluhující zařízení na nízkorychlostní kontrolní vážení hrozí fyzické osobě uložení pokuty příkazem na místě až 30 000 Kč. Ve správním řízení může být uložena pokuta v souvislosti s nedodržením podmínek kontrolního vážení fyzické, fyzicky podnikající a právnické osobě pokuta až do výše 500 000 Kč.⁷⁸

Tabulka 11 Nízkorychlostní kontrolní vážení⁷⁹

Statistika nízkorychlostního kontrolního vážení		
Rok	Kontroly	Porušení
2016	1 748	800
2017	1 888	793
2018	1 049	494
2019	1 248	949
2020	1 096	820
2021	830	600
2022	992	757

V tabulce č. 11 jsou zaznamenány kontroly a porušení nízkorychlostního kontrolního vážení za období 2016-2022. Celkem bylo za toto období provedeno 8 851 kontrol, z toho 5 213 porušení. V roce 2016 bylo provedeno 1 748 kontrol a z toho bylo 800 porušení. V roce 2017 se provedlo 1 888 kontrol, což je o 140 kontrol více, tj. 7,42 %. Naopak porušení bylo v roce 2017 méně. Počet kontrol se od roku 2019 do roku 2021 snižoval. V roce 2022 bylo provedeno 992 kontrol, z toho 757 porušení, což je více než tři čtvrtiny.

4.3 Oddělení 63 Kontrol zpoplatněných komunikací

Výběr mýtného za užití zpoplatněné komunikace je jeden z největších příjmů do státního rozpočtu. Hlavním cílem je pozvednout ekonomiku, více chránit životní prostředí snížením emisí a vybudovat moderní infrastrukturu silnic a dálnic na území České republiky. Výběr mýtného je obrovským přínosem do výstavby nových silnic a dálnic, které musí vytvářet vzájemně logicky propojenou a dostatečně hustou síť, tak aby se

⁷⁸ KOČÍ, Roman. *Zákon o pozemních komunikacích: s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí*. 7. vydání. Nakladatelství Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-534-0.

Celní správa České republiky [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>

⁷⁹ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

přepřavované výrobky, osoby a služby dostaly do místa určení. Následně je nutné je udržovat v určité kvalitě kvůli bezpečnosti a plynulosti provozu.⁸⁰

Mýtné se vyvíjelo na základě rozvoje řemesel, zemědělství a především obchodu. První poplatky za užití určité komunikace důležité pro obchodování mezi jednotlivými subjekty, které si hájili vlastní trh před konkurenčním trhem, byly zavedeny za účelem ochrany vlastního fiskálního území, což vedlo ke vzniku mýtného.⁸¹

V minulém roce se vybralo na mýtném přes 14 miliard korun. Do výkonového zpoplatnění je zahrnuto 1393,7 km silnic I. třídy a 1385 km dálnic. V časovém zpoplatnění je úseků podstatně méně, a to pouze 1 439 km dálnic.⁸²

Zpoplatnění komunikací je upraveno v zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“). V zákoně je uvedeno, že za zpoplatněnou komunikaci se považuje komunikace, která je vymezena prováděcím předpisem a její počátek a konec je určen značkou. Zpoplatnění je rozděleno na časový a výkonový poplatek. Výkonový způsob je dán na základě ujeté vzdálenosti a kategorii vozidla. Vztahuje se na vozidla s nejméně čtyřmi koly, a jehož největší povolená hmotnost činí více než 3,5 tuny. Druhý způsob je vymezen časovým rozmezím, ve kterém je komunikace užívána. Vztahuje se na vozidla s nejméně čtyřmi koly, a jehož největší povolená hmotnost činí nejvýše 3,5 tuny.

4.3.1 Osvobození od zpoplatněné komunikace

Za motorová vozidla nemusí provozovatelé nebo řidiči uhradit poplatek při užití zpoplatněné komunikace, jestli jsou vybaveny zvláštním výstražným světlem a zároveň se jedná o vozidlo vězeňské služby České republiky, poskytovatele zdravotnické služby nebo jiné složky integrovaného záchranného systému. Dále se jedná o vozidla Policie České republiky s nápisem „Policie“, ozbrojených sil České republiky včetně vozidel „Vojenská policie“, celní správy s nápisem „Celní správa“, hasičských záchranných sborů včetně dobrovolných hasičů s nápisem „Hasiči“, obecní nebo městská policie s nápisem „Obecní policie“ nebo „Městská policie“, přepravující zdravotně postižené osoby, kteří jsou právoplatný držitelé průkazu ZTP, nebo průkazu ZTP/P, převážející nezaopatřené

⁸⁰ KNAPPOVÁ, M., J. ŠVESTKA a J. DVORČÁK a kol. *Občanské právo hmotné 1*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-127-7.

⁸¹ MATOUŠEK, P. a L. SEBELOVÁ. *Clo*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-263-1.

⁸² *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>

děti se zhoubným nádorem nebo hemoblastosou, generální inspekce bezpečnostních sborů a Bezpečnostní informační služby, provozovaným domovem pro osoby se zdravotním postižením s podmínkou, že slouží právě k přepravě osob se zdravotním postižením, sloužící při provádění likvidačních a záchranných prací při ochranně osob, správy státních hmotných rezerv zařazeným do státních hmotných rezerv, patřící správce zpoplatněné pozemní komunikace, vlastníci zvláštní registrační značkou pro historická vozidla, kterým byl vystaven průkaz historického vozidla. V poslední řadě jsou to vozidla používající jako palivo elektrickou energii nebo vodík s podmínkou, že jejich hodnota emisí CO₂ v kombinovaném provozu je nejvýše 50 g/km.⁸³

4.3.2 Výkonové zpoplatnění

Do konce roku 2019 byla provozovatelem výkonového zpoplatnění v České republice instituce Kapsch, která využívala mikrovlnného zařízení. Tento elektronický systém je u nás provozováno od 1. ledna 2007, na základě provozování systému vzniklo oddělení 63 Kontrol zpoplatněných komunikací. Systém fungoval na základě rozmístěných mýtných bran po zpoplatněné komunikaci, které byly vybaveny detektory vozidel a kamerami. Při průjezdu pod branou bylo propojeno vozidlo pomocí mikrovln s OBU jednotkou, která musela být dle zákona o pozemních komunikacích v každém vozidle s hmotností nad 3,5 tuny, co se pohybovalo po zpoplatněné komunikaci. OBU jednotka je jednoduché elektronické zařízení, ve kterém jsou nahrány údaje o vozidle. Pomocí těchto údajů systém vyhodnocuje, zda je poplatek placen správně. Výše poplatků se totiž liší dle počtu aktuálních náprav a emisí vozidla. Hlídky oddělení kontrol zpoplatněných komunikací mohli zaznamenat špatně placené mýtné pomocí elektronického zařízení, které bylo součástí jejich vozidel ve formě tabletu a následně vozidla dohledat na zpoplatněné komunikaci pomocí bran, které zaznamenávali polohu vozidla s problémem v systému výkonového zpoplatnění a konkrétní polohu s prodlevou několika sekund zobrazit na tabletu ve vozidle hlídky.

Od roku 2020 je provozovatelem v České republice firma CzechToll, která již v minulosti poskytovala systém pro úhradu a následnou kontrolu úhrady mýtného na Slovensku. Již se nejedná o mikrovlnný systém ale o systém fungující na základě satelitu. Funguje na stejném principu jako mikrovlnný systém. Jeho součástí je totiž elektronické zařízení podobné OBU jednotce, které je propojeno se satelitem. Dá se tedy poznamenat,

⁸³ KOČÍ, Roman. *Zákon o pozemních komunikacích: s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí*. 7. vydání. Nakladatelství Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-534-0.

že kontrolní brány jsou nahrazeny satelitními družicemi, které zaznamenávají polohu vozidla. Vozidlo užívající zpoplatněné komunikace musí být zaevidováno v systému a vybaveno právě elektronickým zařízením. Jakmile systém zjistí, že se vozidlo pohybuje po zpoplatněné komunikaci, vytvoří záznam a mýtnou událost, kterou zašle do centrály, kde se na základě informací o vozidle, aktuální fotografii z kamer a délce použitého úseku vyhodnotí výše sazby poplatku. Na centrále nebo ve vozidle hlídky oddělení kontrol zpoplatněných komunikací zaznamenávají vozidla, která nějakým způsobem nedodržela povinnosti systému. Tyto vozidla podobně jako u mikrovlnného systému mohou vidět a sledovat polohu na tabletu, který je pevnou součástí jejich vozidel a následně vyřešit přestupek.⁸⁴

Obrázek 7 Palubní jednotka⁸⁵

Obrázek 8 Vozidlo výkonového zpoplatnění⁸⁶

4.3.3 Přestupky a povinnosti v oblasti výkonového zpoplatnění

Přestupky v oblasti výkonovém zpoplatnění jsou obsaženy v zákoně o pozemních komunikacích, a to konkrétně v § 22i a §22j. V prvním případě se jedná o povinnosti

⁸⁴ PŘIBYL, P. a M. SVÍTEK. *Inteligentní dopravní systémy*. Praha: Nakladatelství BEN, 2001. ISBN 80-7300-029-6.

⁸⁵ UTA: *Palubní jednotka MYTO CZ* [online]. Praha: UTA Czech, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://web.uta.com/cs/solutions/products/toll-solutions-50/myto-cz-obu>

⁸⁶ *Týdeník Policie* [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://tydenikpolicie.cz/>

provozovatele přepravy. Ten má povinnost poskytnout údaje potřebné k zaevidování jím provozovaného vozidla do systému elektronického mýtného a nahlásit mu bez zbytečného odkladu změnu těchto údajů zajistit, aby elektronické zařízení bylo do vozidla nainstalováno a následně poučit řidiče, jak s elektronickým zařízením zacházet. Dále je povinen zajistit úhradu mýtného dle sjednané smlouvy s poskytovatelem systému.

Provozovatel přepravy nesmí elektronické zařízení využít v jiném vozidle, než pro které je určeno. Jestli-že není vozidlo zaevidováno v systému, nesmí přikázat, dovolit ani svěřit řízení tohoto vozidla po zpoplatněné komunikaci.⁸⁷

V §22j zákona o pozemních komunikacích jsou uvedeny povinnosti řidiče. Stejně jak provozovatel, tak i řidič má povinnost podle zákona o pozemních komunikacích zaevidovat vozidlo do systému u poskytovatele. Řidič je povinen elektronické zařízení udržovat v provozu a nakládat s ním dle prováděcího právního předpisu. Jestli-že nebylo uhrazeno mýtné provozovatelem, tak je povinen mýtné uhradit. Dále je povinen na výzvu policisty nebo celníka umožnit kontrolu úhrady mýtného.

Porušením některé z povinností se provozovatel nebo řidič dopustí přestupku. Za přestupek hrozí dle zákona o pozemních komunikacích v blokovém řízení až 5 000 Kč. V závažnějších případech lze ve správním řízení uložit pokutu až do výše 100 000 Kč. V případě, kdy je důvodné podezření, že se provozovatel bude vyhýbat správnímu řízení, je celník oprávněn uložit kauci v rozmezí 5 000 Kč až 50 000 Kč.

4.3.4 Časové zpoplatnění

V České republice existoval časový poplatek ve formě dálničního kupónu od roku 1995 až do konce minulého roku. Rok 2021 přinesl zavedení elektronického výběru poplatku, který je obrovským krokem vývoje časového zpoplatnění. Časový poplatek je povinen uhradit řidič motorového vozidla s nejméně čtyřmi koly s největší povolenou hmotností nejvýše 3,5 tuny před užitím zpoplatněné komunikace. Zpoplatněnou komunikaci si lze předplatit na 1 rok, na 30 dnů nebo pouze na 10 dnů. Prováděcí právní předpis stanoví, že v letošním roce zaplatíme za desetidenní dálniční poplatek 310,- Kč, za třicetidenní 440,- Kč a za roční 1 500,- Kč. Vláda České republiky svěřila kompetenci výběru časového poplatku Státnímu fondu dopravní infrastruktury.⁸⁸

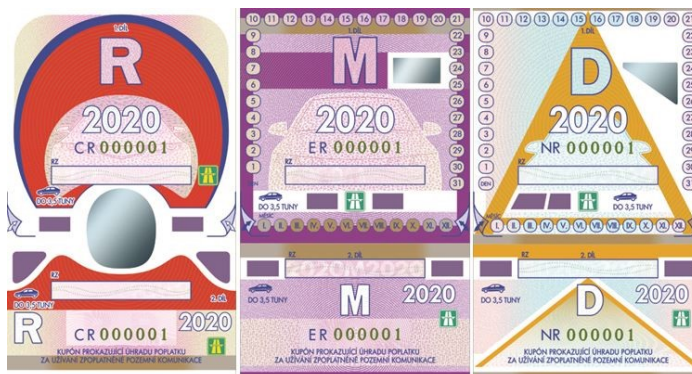
⁸⁷ KOČÍ, Roman. *Zákon o pozemních komunikacích: s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí*. 7. vydání. Nakladatelství Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-534-0.

⁸⁸ Tamtéž

Zajímavé je porovnání jeho cenového vývoje. V roce jeho zavedení stál roční kupón 400 Kč. V průběhu let jeho cena narostla, v roce 2008 se jeho cena vyšplhala na 1000 Kč. K dnešnímu dni za roční časový poplatek zaplatíme 1500,- Kč.⁸⁹

4.3.5 Dálniční kupóny před zavedením elektronického systému

Do roku konce roku 2020 se uhrazení časového zpoplatnění prokazovalo zakoupeným fyzickým dvoudílným dálničním kupónem. Znamky na 10 dnů, 30 dnů a 1 rok se od sebe lišily vzhledem, především barvou a vyznačeným písmenem. Barevnost a vzhled se měnily každý rok, aby se od sebe kupóny jednotlivých roků odlišily a usnadnily tak kontrolu uhrazení. Jeho tvar, vzhled, a dokonce způsob nalepení na čelní sklo stanovila vyhláška Ministerstva dopravy č. 435 /2012 Sb., o užívání pozemních komunikací. Platnost známky se prokazovala při kontrole posvícením speciální UV svítilnou do konkrétního bodu, ale aby byla známka platná, musela také obsahovat vyplněný údaj o registrační značce motorového vozidla, pro které byla zakoupena. Údaj o registrační značce musel být vyplněn i na druhém kontrolním dílu. Jestli-že se nejednalo o roční kupón, musela být vyznačena také platnost prodejcem. Na roční známce se platnost vyplňovat nemusela, protože automaticky platila od 1. prosince roku, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku vyznačenému na kupónu, a končí 31. lednem bezprostředně následujícího kalendářního roku.

Obrázek 9 Dálniční známky na rok 2020⁹⁰

Dle zákona o pozemních komunikacích byl řidič povinen časový poplatek uhradit a přilepit díl kupónu prokazující úhradu celou plochou na místo tomu určené, vyplnit údaj o registrační značce vozidla na oba díly kupónu, při kontrole policistovi nebo celníkovi

⁸⁹ Timixi: *Dálniční známky v ČR (roční)* [online]. Praha: Timixi System, 2015 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.timixi.com/cz/cz/timeline/view/513?noredirect=mey4r>

⁹⁰ *Dálniční známky pro rok 2020* [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/522068-dalnicni-znamky-pro-rok-2020-jsou-tu-rocni-kupony-se-v-budoucnu-zmeni/>

na vyžádání předložit díl kupónu prokazujícího úhradu časového poplatku a po vypršení platnosti odstranit známku z čelního skla.

Jestli-že řidič porušil některou z těchto povinností, dopustil se přestupku, za který mohl být řešen příkazem na místě do 5 000 Kč nebo uložením pokuty do 100 000 Kč ve správním řízení.⁹¹

4.3.6 Elektronické časové zpoplatnění

Letošním rokem již řidiči nemusí vylepovat dálniční známku na čelní sklo nebo řešit nedostatek známek na čerpacích stanicích. Od ledna odstartoval dlouho očekávaný elektronický systém. Řidič nebo provozovatel vozidla má možnost zakoupit e-známku online, na čerpacích stanicích ČEPRO nebo ve stánkách, které jsou rozmístěny na hraničních přechodech. Velkým rozdílem je také výkon kontrolní činnosti celní správy a policie. Doposud kontrolovali uhrazení poplatku pouze fyzicky svým zrakem. S elektronickým systémem ale poznají uhrazení podle registrační značky, kterou načte jejich hlídkové vozidlo pomocí palubní kamery nebo kamerový systém rozmístěný po zpoplatněné komunikaci ve strategických bodech. Obě možnosti přenáší získané informace do tabletu, ve kterém příslušník zjistí, zda uhrazený poplatek daná motorová vozidla má či ne.⁹²

Elektronický systém přináší další výhody, již se nebudou dálniční známky falšovat nebo přeprodávat. Roční časový poplatek platí dvanáct měsíců bez ohledu na to, kdy se koupila a systém sám od sebe upozorní na končící platnost, čímž ulehčí práci a starosti provozovatelům vlastníci více motorových vozidel. Jednou s největších novinek je zvýhodnění pro vozidla s CNG pohonem, tyto vozidla stojí časový poplatek poloviční cenu.⁹³

Podle zákona o pozemních komunikacích platí už jen jedna povinnost pro řidiče nebo provozovatele, a to že musí uhradit časový poplatek pro motorové vozidlo před užitím zpoplatněné komunikace. Porušením této povinnosti se dopustí provozovatel nebo řidič přestupku, za který může být uložena pokuta až do 20 000,- Kč. Celník nebo policista může udělit za tento přestupek příkaz na místě až 5 000,- Kč.

⁹¹ KOČÍ, Roman. *Zákon o pozemních komunikacích: s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí*. 7. vydání. Nakladatelství Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-534-0.

⁹² *Elektronická dálniční známka: eDalnice* [online]. Praha: Státní fond dopravní infrastruktury, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://edalnice.cz/index.html#/validation>

⁹³ Tamtéž

4.3.7 Statistiky kontrol provedené příslušníky oddělení 63

Tabulka 12 Výkonové zpoplatnění⁹⁴

Statistika kontrolní činnosti v systému elektronického mýtného za celou ČR			
Rok	Počet zjištěných porušení právních předpisů	Počet případů ve správním řízení	Výše uložených blokových pokut v Kč
2016	26 010	2 739	17 181 205
2017	24 352	5 428	18 966 780
2018	22 335	2 968	20 930 345
2019	19 894	2 104	19 607 600
2020	12 887	1 530	12 837 080
2021	21 728	1 410	23 737 200
2022	18 993	1 060	23 445 348

Tabulka č. 12 zobrazuje počet porušení právních předpisů, počet případů ve správním řízení a výši uložených pokut v oblasti výkonového zpoplatnění v letech 2016-2022. Výše uložených pokut za toto období činila 136 705 558 Kč. Nejvíce zjištěných porušení právních předpisů bylo v roce 2016. V porovnání s rokem 2018 to je o 14,13 % více. Počet případů ve správním řízení se od roku 2019 do roku 2022 snižoval. Za toto období se jedná o rozdíl 1 044 případů, tj. 98,49 %.

Tabulka 13 Časové zpoplatnění⁹⁵

Statistika kontrolní činnosti v systému časového zpoplatnění za celou ČR			
Rok	Počet zjištěných porušení právních předpisů	Počet případů ve správním řízení	Výše uložených blokových pokut v Kč
2016	17 804	109	16 692 605
2017	13 766	83	14 903 140
2018	14 978	78	16 360 930
2019	15 036	70	15 884 350
2020	10 690	57	11 639 750
2021	18 856	103	24 653 810
2022	21 170	69	31 920 041

Tabulka č. 13 zobrazuje počet porušení právních předpisů, počet případů ve správním řízení a výši uložených pokut v oblasti časového zpoplatnění v letech 2016-2022. Výše uložených blokových pokut za sledované období je 132 054 626 Kč. V roce 2022 byl zaznamenán největší počet zjištěných porušení právních předpisů. Oproti roku předcházejícímu to je o 10,93 % více. Nejvíce případů ve správním řízení bylo

⁹⁴ *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>, vlastní zpracování

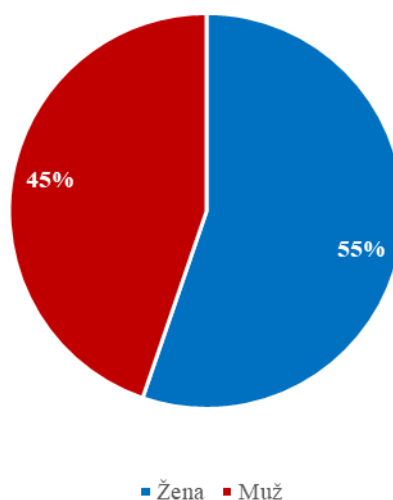
⁹⁵ Tamtéž

zaznamenáno v roce 2021. V roce 2019 činil počet případů ve správním řízení 70, tj. ve srovnání s rokem 2021 o 33 případů méně, tedy o 32,04 %.

5 Dotazníkové šetření

Poslední část „práce“ je zaměřena na zjištění postoje obyvatel České republiky, zejména účastníků silničního provozu, k výkonu správy cel. Tyto preference jsou zjištěny pomocí dotazníkového šetření, které bylo v elektronické podobě umístěno do několika skupin na Facebooku. Dotazník obsahoval uzavřené i otevřené otázky, přičemž jednotlivé uzavřené otázky jsou graficky znázorněny. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 76 respondentů.

5.1 Pohlaví

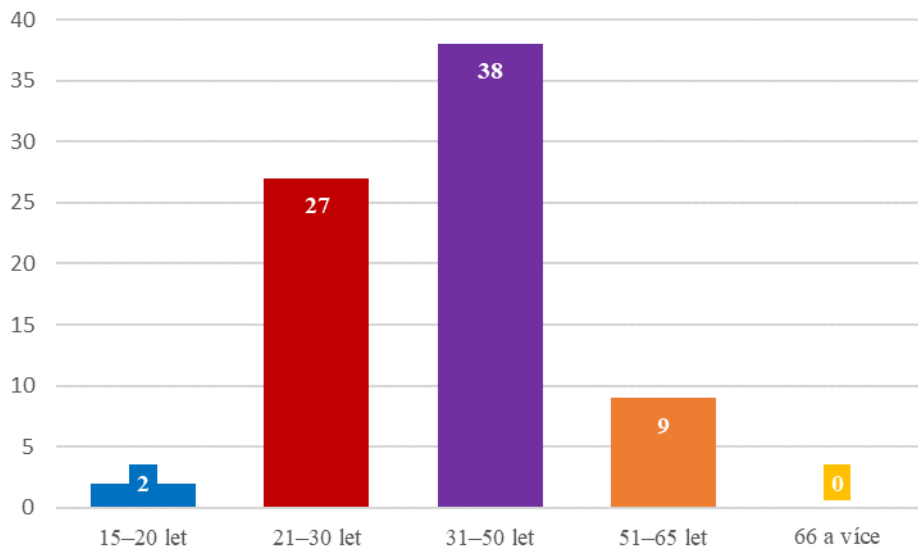

Obrázek 10 Pohlaví respondentů⁹⁶

Tohoto šetření se zúčastnilo 34 mužů, tj. 45 % a 42 žen, což odpovídá 55 %.

⁹⁶ Vlastní zpracování

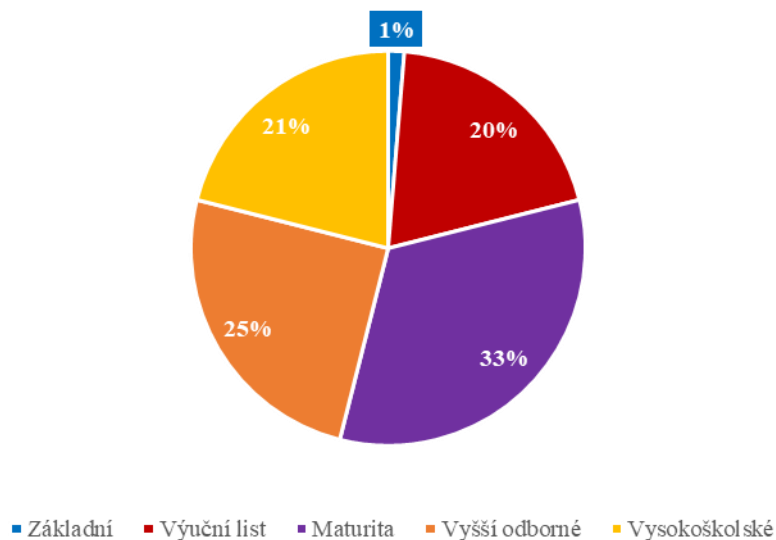
5.2 Věková kategorie

Obrázek 11 Věková kategorie⁹⁷

Ve výše uvedeném grafu můžeme vidět, že nejvíce lidí, kteří dotazník vyplnili, patří do věkové kategorie 31–50 let a 21–30 let. Nejméně respondentů se pak nachází ve věkové kategorii 15-20 let a dále 51-65 let.

5.3 Nejvýše dosažené vzdělání

Obrázek 12 Nejvýše dosažené vzdělání⁹⁸

Odpověď na otázku „*Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání?*“ byla nejčastěji maturita, která tvoří 33 %. Další nejvíce opakující se odpovědí bylo vyšší odborné

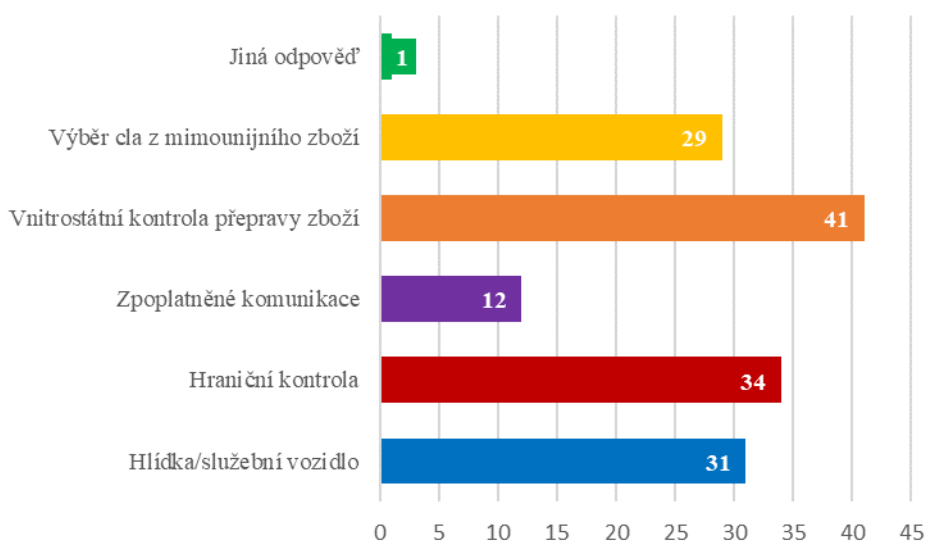
⁹⁷ Vlastní zpracování

⁹⁸ Tamtéž

vzdělání. Téměř stejný počet hlasů má pak výuční list a vysokoškolské vzdělání. Základní vzdělání má pouze 1 % odpovídajících, což je dáno věkem respondentů.

5.4 Pojem celní správa

Od této otázky se odpovědi respondentů týkali informací o Celní správě České republiky. Některé otázky jsou také vyhodnoceny podle věkové kategorie zapojených účastníků silničního provozu.

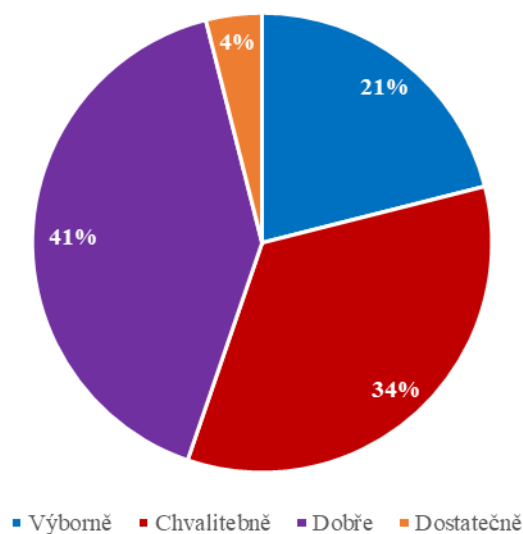

Obrázek 13 Pojem celní správa⁹⁹

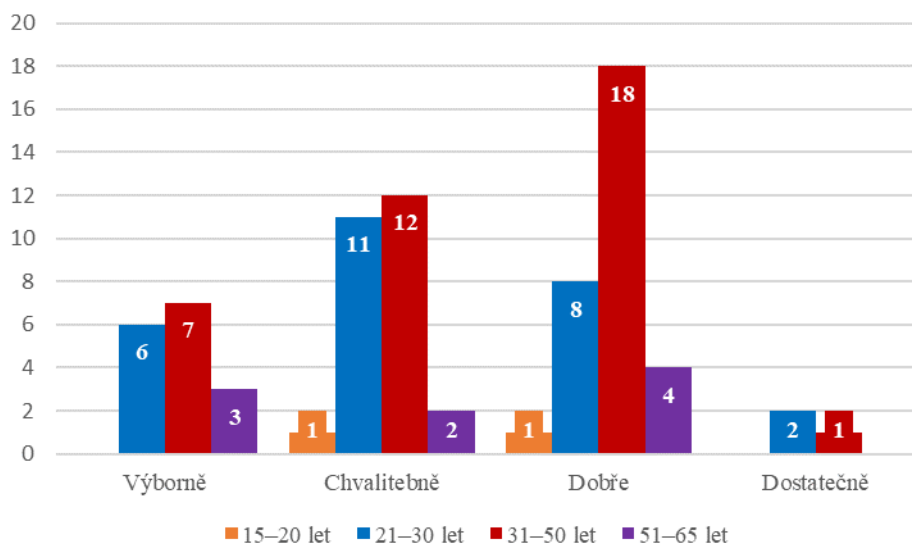
První otázka z této oblasti se vztahovala k obecnému pojmu celní správa, který si respondenti vybaví jako první. Nejčastěji se objevovala odpověď „*Vnitrostátní kontrola přepravy zboží*“, tato odpověď byla zvolena celkem 41krát, což představuje 27,7 %. Další nejčastější odpovědi byly hraniční kontrola a hlídka/služební vozidlo, dohromady zaškrtno tuto odpověď 65 respondentů. Naopak nejméně si celní správu lidé spojují se zpoplatněnými komunikacemi, konkrétně 12, tj. 8,11 %. Jediná „jiná odpověď“ byla ozbrojený bezpečnostní sbor.

⁹⁹ Vlastní zpracování

5.5 Obecné hodnocení Celní správy ČR

Obrázek 14 Obecné hodnocení Celní správy ČR¹⁰⁰

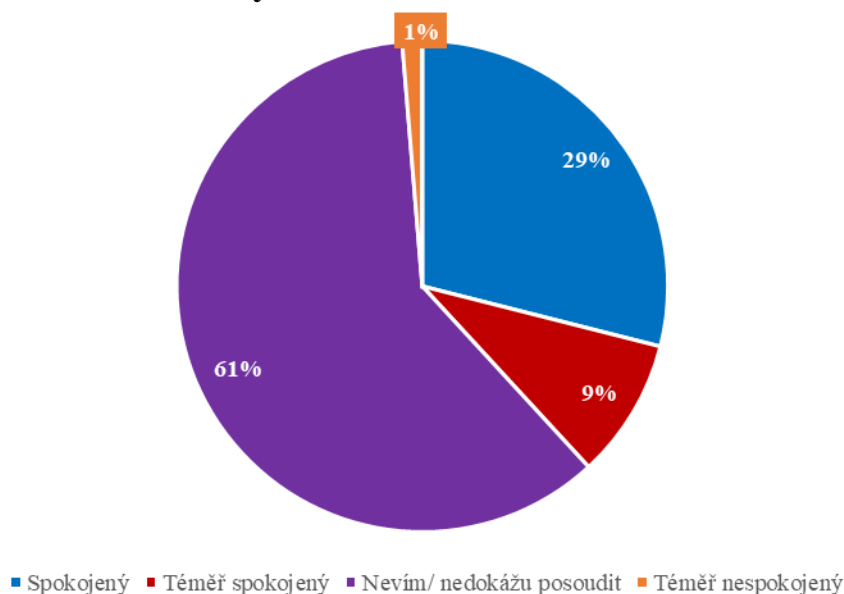
Obrázek 15 Obecné hodnocení Celní správy ČR podle věkových kategorií¹⁰¹

Na výše uvedených grafech je znázorněné obecné hodnocení Celní správy České republiky. Celkově hodnotí respondenti celní správu dobře. V případě, že se zaměříme na graf věkové kategorie, můžeme si všimnout, že dobře hodnotí převážně věková kategorie 31-50 let. Chvalitebně hodnotí CS mladší kategorie, a to lidé ve věku 21-30 let.

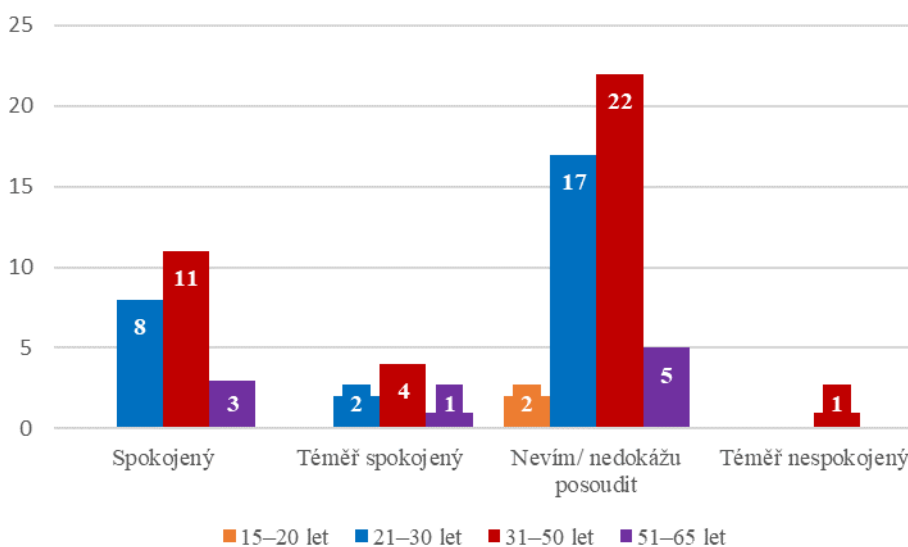
¹⁰⁰ Vlastní zpracování

¹⁰¹ Tamtéž

5.6 Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly

Obrázek 16 Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly¹⁰²

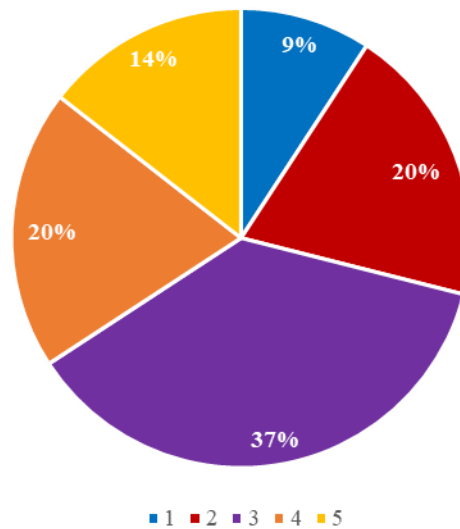
Obrázek 17 Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly podle věkových kategorií¹⁰³

Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek CS v průběhu kontroly znázorňují tyto dva grafy. Více jak polovina respondentů nedokáže tuto situaci posoudit. 38 % účastníků silničního provozu v téměř všech věkových kategoriích je s přístupem spokojeno, téměř nespokojeno je pouze 1 % dotazovaných ve věkové kategorii 31-50 let.

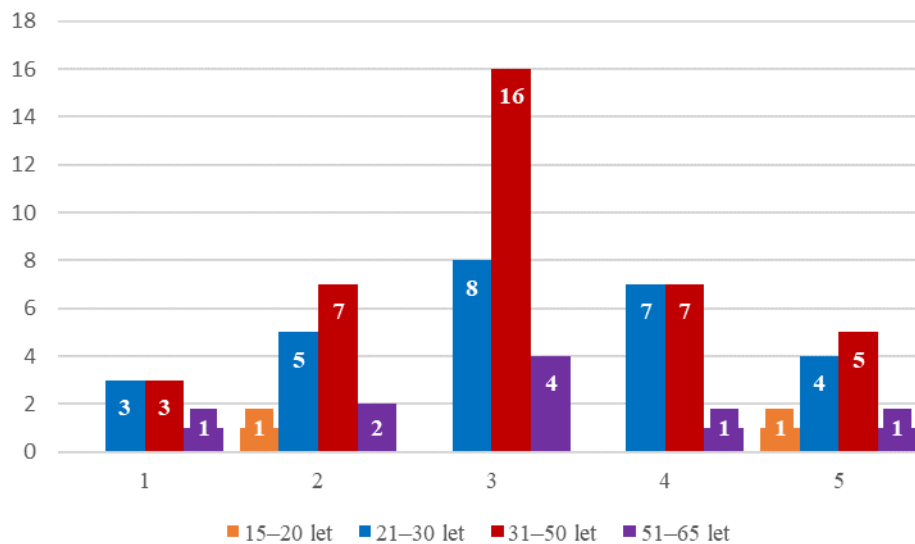
¹⁰² Vlastní zpracování

¹⁰³ Tamtéž

5.7 Povědomí o celní správě za poslední dobu

Obrázek 18 Povědomí o celní správě za poslední dobu¹⁰⁴

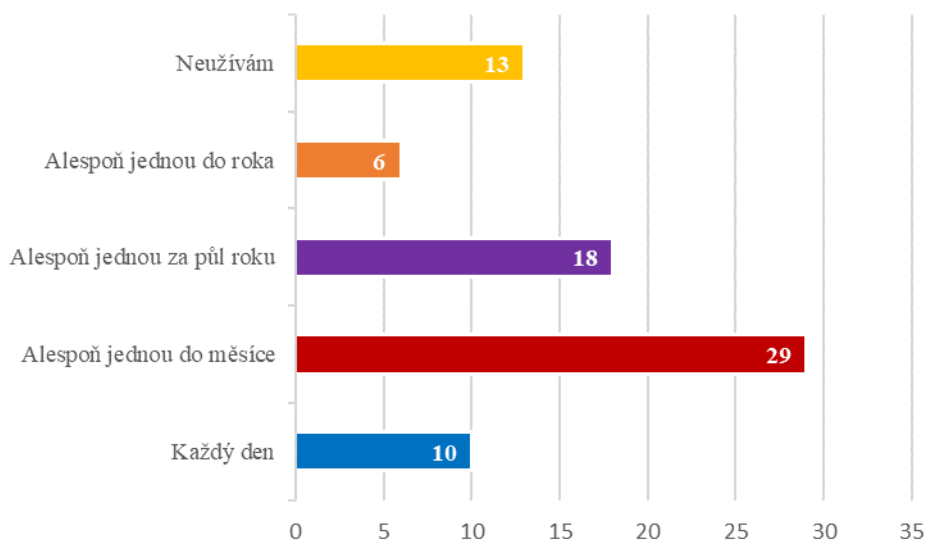
Obrázek 19 Povědomí o celní správě za poslední dobu podle věkových kategorií¹⁰⁵

Povědomí o celní správě u 37 % dotazovaných stagnuje, nejvíce mezi věkovou kategorií 31-50 let. Nejvíce vzrostlo povědomí u 9 % respondentů, přičemž jsou zde nejvíce zastoupeny věkové kategorie 21-30 let a 31-50 let. Nejméně vzrostlo povědomí o CS u 14 %, kde jsou zastoupeny všechny věkové kategorie.

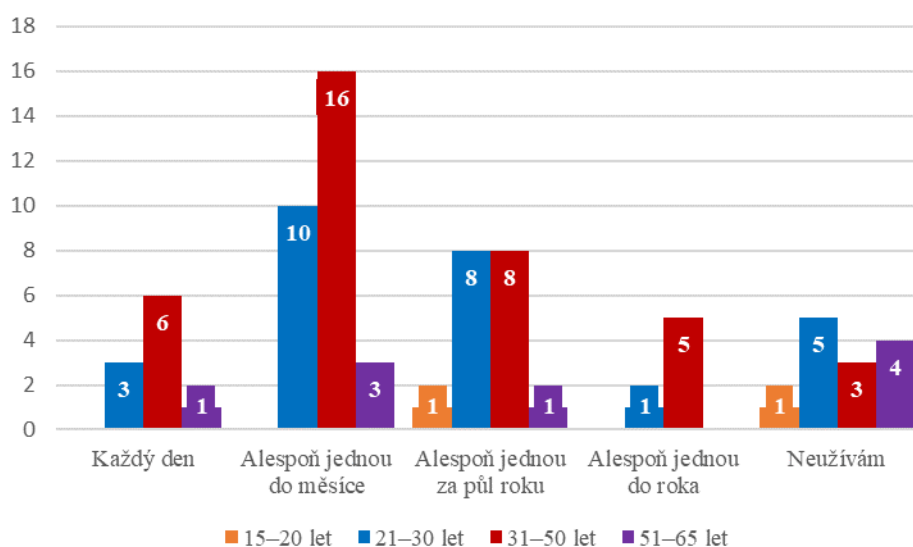
¹⁰⁴ Vlastní zpracování

¹⁰⁵ Tamtéž

5.8 Užívání zpoplatněných komunikací

Obrázek 20 Zpoplatněné komunikace¹⁰⁶

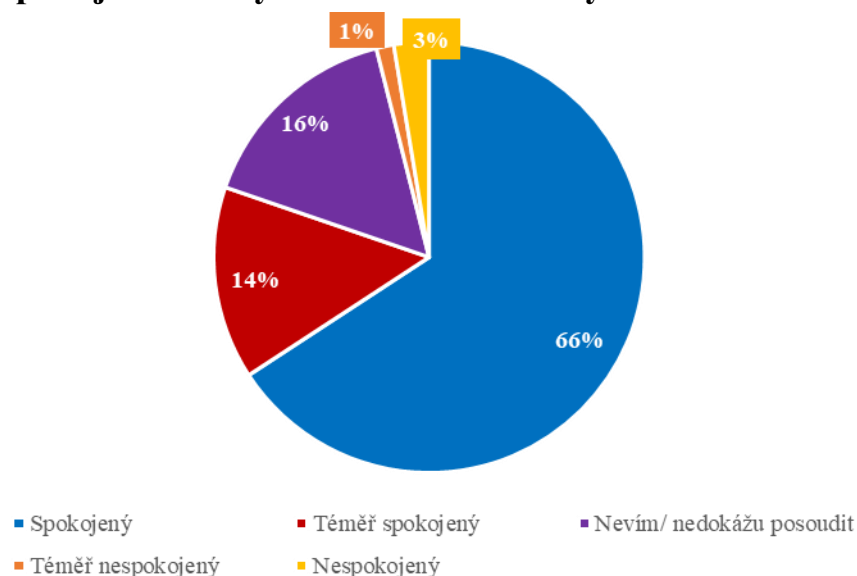
Obrázek 21 Zpoplatněné komunikace podle věkových kategorií¹⁰⁷

„Jak často užíváte zpoplatněné komunikace?“ byla další otázka dotazníku, na kterou respondenti odpovídali. Nejčastěji se zobrazovala odpověď „Alespoň jednou do měsíce“, celkem 29krát, což představuje 38 % a nejvíce na ní klikali dotazovaní věkové kategorie 21-30 let a 31-50 let. Každý den využívá zpoplatněné komunikace 10 dotazovaných, tedy 13 %, nejvíce věková kategorie 31-50 let. Nejméně účastníků silničního provozu užívá zpoplatněné komunikace jednou do roka, tj. 8 %.

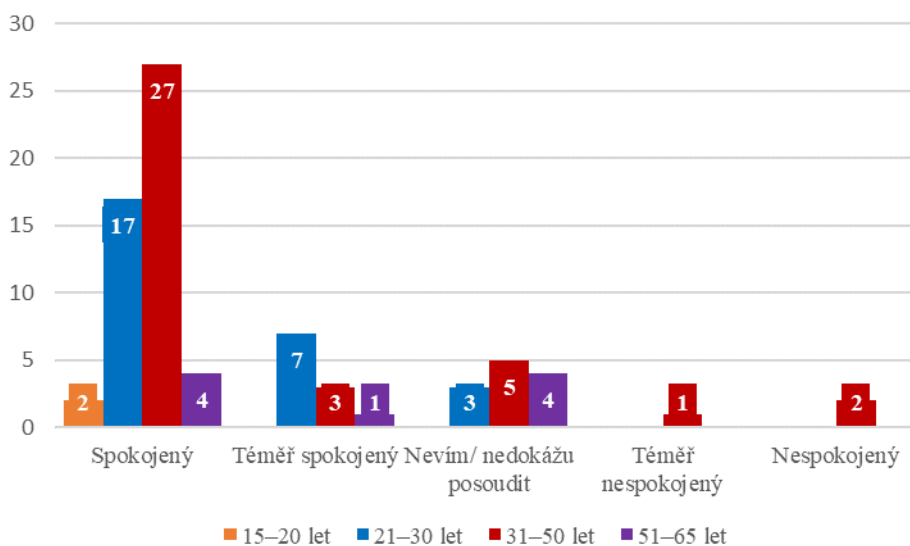
¹⁰⁶ Vlastní zpracování

¹⁰⁷ Tamtéž

5.9 Spokojenost se systémem elektronických dálničních známek

Obrázek 22 Spokojenost se systémem elektronických dálničních známek¹⁰⁸

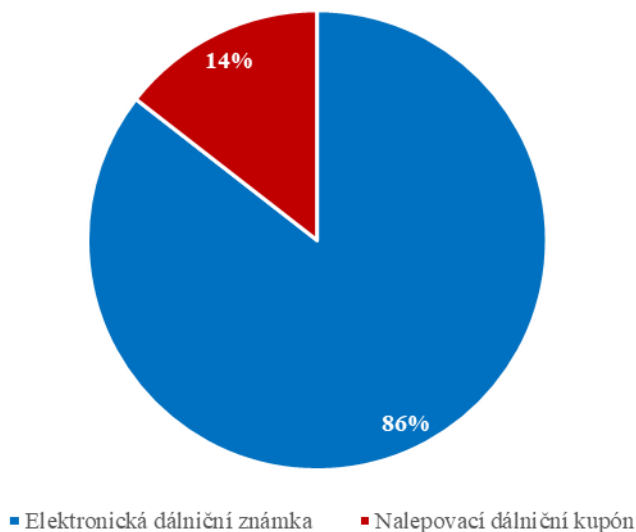
Obrázek 23 Systém elektronických dálničních známek podle věkových kategorií¹⁰⁹

Se systémem elektronických dálničních známek je spokojena téměř většina dotazovaných, s čímž může být celní správa spokojená. Nespokojení jsou pouze 4 % respondentů a 16 % neví nebo nedokáže posoudit. V grafu věkové kategorie můžeme vidět, že nejvíce spokojení jsou věkové skupiny 21-30 let a 31-50 let.

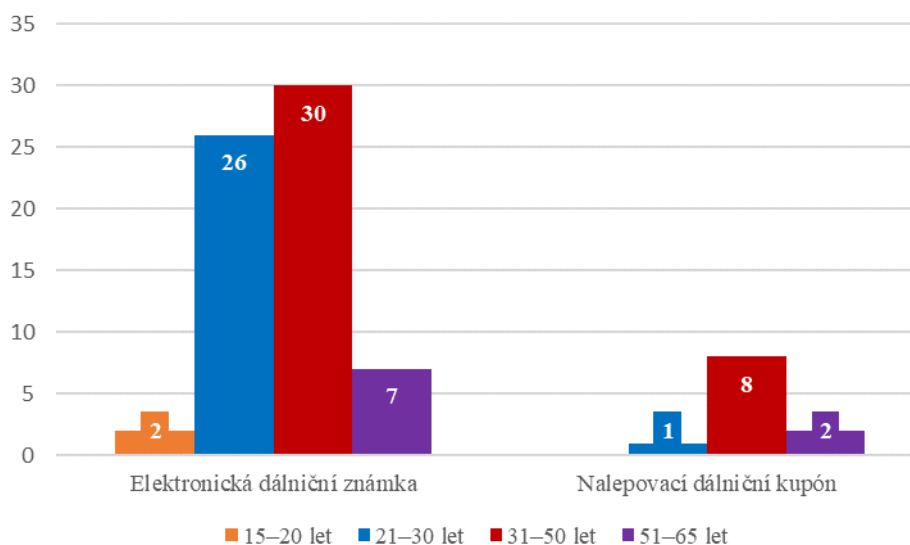
¹⁰⁸ Vlastní zpracování

¹⁰⁹ Tamtéž

5.10 Porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů

Obrázek 24 Porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů¹¹⁰

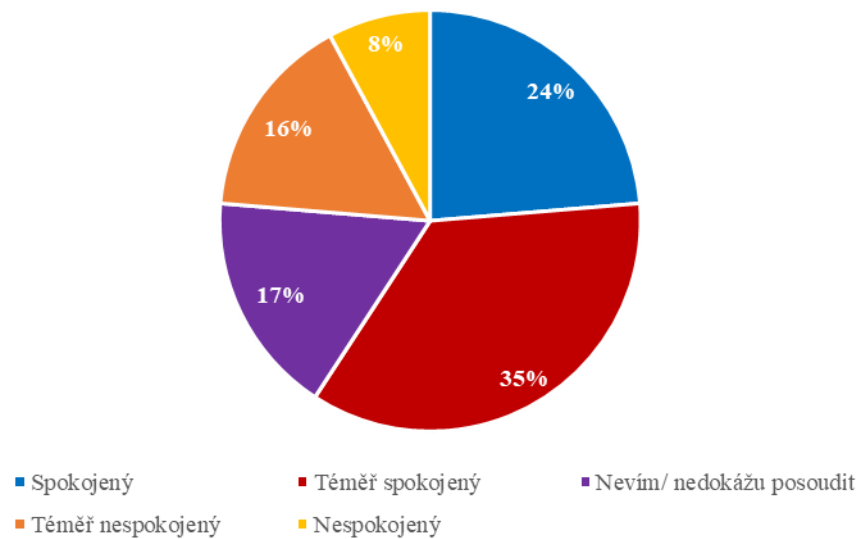
Obrázek 25 Porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů podle věkových kategorií¹¹¹

V porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů jednoznačně vyhrály elektronické dálniční známky. Tuto odpověď zvolilo 86 % respondentů a jsou zde zastoupeny všechny věkové skupiny.

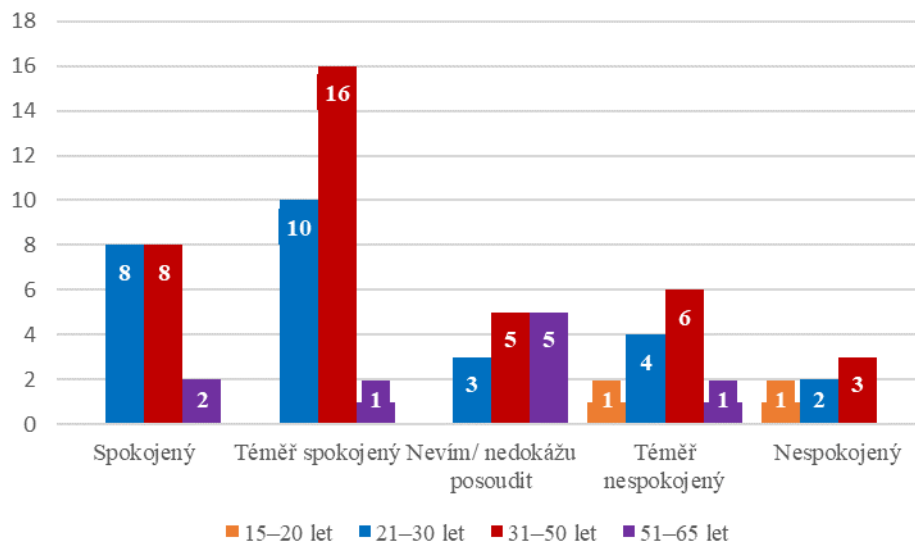
¹¹⁰ Vlastní zpracování

¹¹¹ Tamtéž

5.11 Spokojenost s cenou dálniční známky

Obrázek 26 Spokojenost s cenou dálniční známky¹¹²

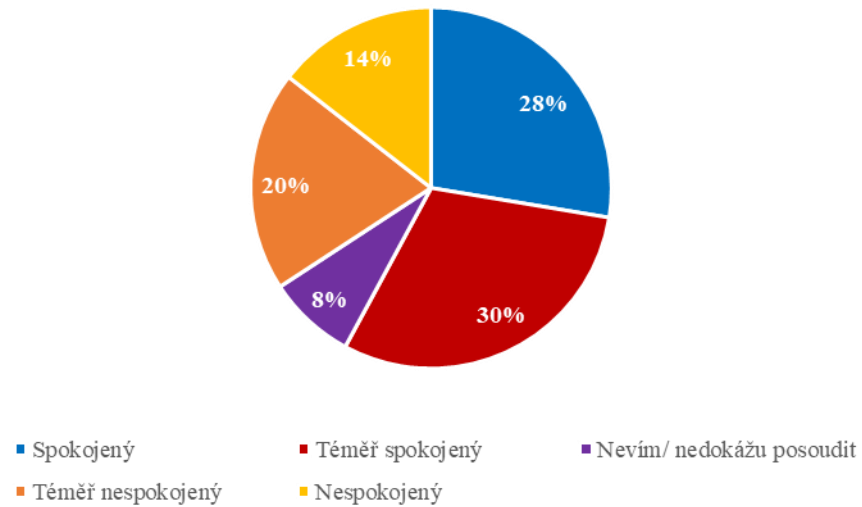
Obrázek 27 Spokojenost s cenou dálniční známky podle věkových kategorií¹¹³

Spokojení nebo téměř spokojení s cenou dálniční známky je 59 % respondentů, v zastoupených věkových kategoriích 21-30 let, 31-50 let a 51-65 let. 17 % dotazovaných neví nebo nedokáže posoudit a nespokojených je 24 % přičemž jsou zde zastoupeny všechny věkové skupiny, nejvíce však 31-50 let.

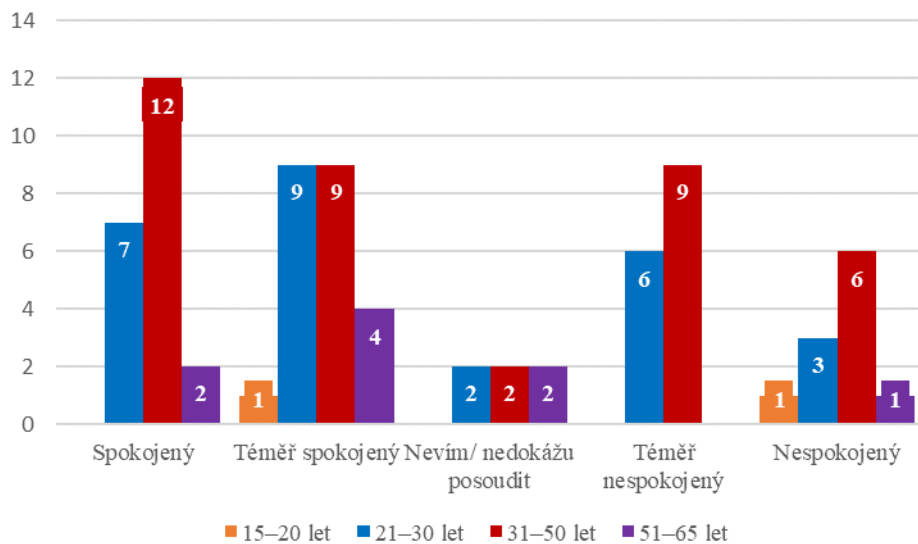
¹¹² Vlastní zpracování

¹¹³ Tamtéž

5.12 Spokojenost s rozvržením platnosti dálničních známek

Obrázek 28 Spokojenost s rozvržením platnosti dálničních známek¹¹⁴

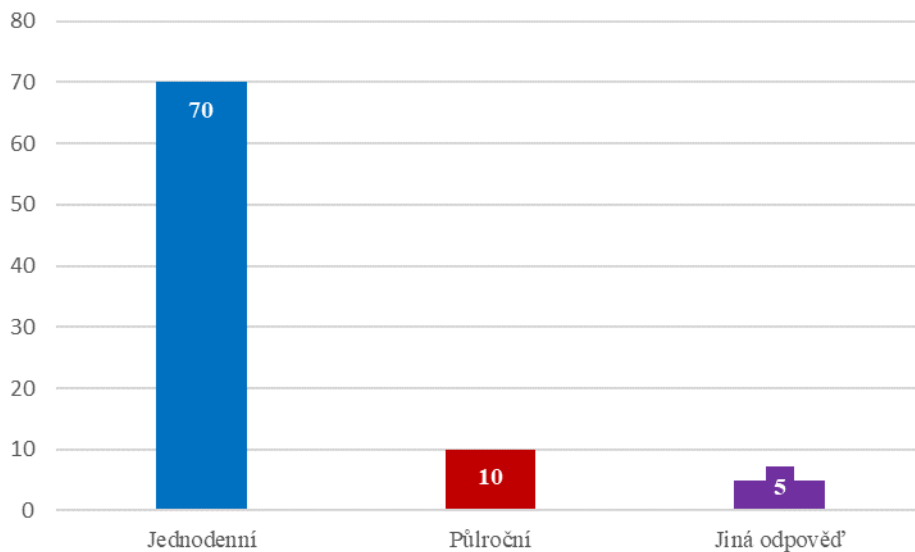
Obrázek 29 Spokojenost s rozvržením platnosti dálničních známek podle věkových kategorií¹¹⁵

Další otázka dotazníkového šetření zněla „Jak jste spokojeni s rozvržením platnosti dálničních známek?“. Polovina respondentů (58 %) je s rozvržením spokojená, 34 % dotazovaných není spokojeno a uvítali by další nové rozvržení. Na odpověď „Nevím/nedokážu posoudit“ odpovědělo 8 % lidí. Druhý graf ukazuje, že v každé odpovědi jsou zahrnuty téměř všechny věkové kategorie.

¹¹⁴ Vlastní zpracování

¹¹⁵ Tamtéž

5.13 Další doby platnosti dálničních známek

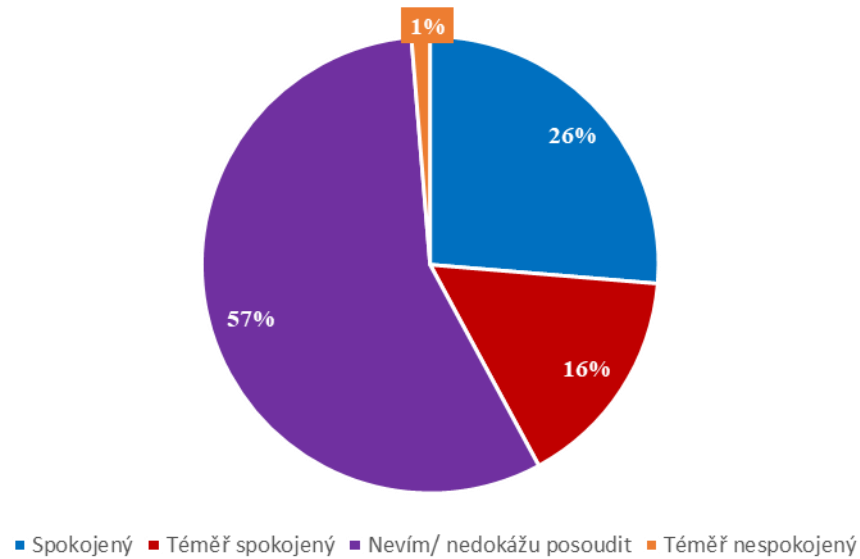

Obrázek 30 Další doby platnosti dálničních známek¹¹⁶

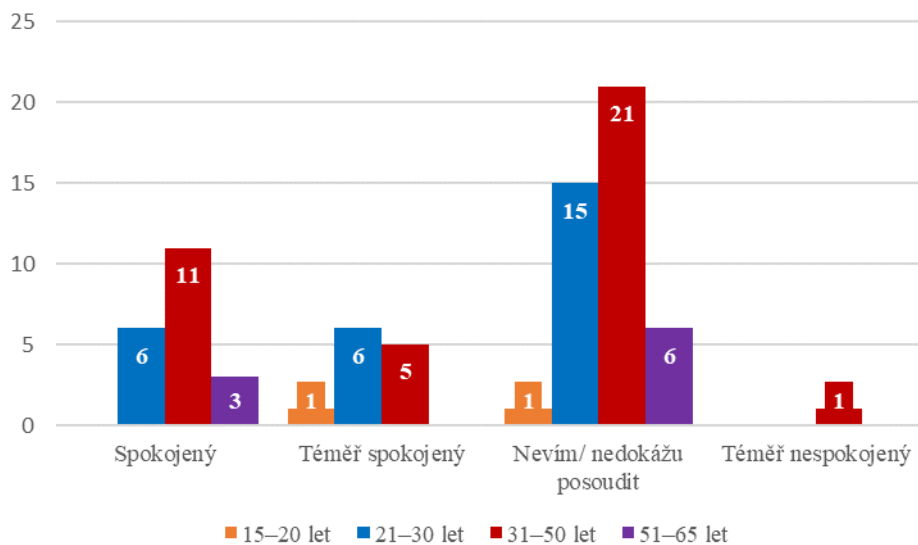
V návaznosti na předchozí otázku následovala otázka, jaké další doby platnosti by respondenti uvítali. 70 ze 76 respondentů (92 %) by byli pro zavedení jednodenní dálniční známky. Dobrou zprávou pro tyto účastníky silničního provozu může být skutečnost, že Evropská unie nařídila prostřednictvím směrnice, členským státům povinnost, upravit problematiku prodeje dálničních známek s cílem prodej sjednotit a jedním z dílčích cílů je i zavedení jednodenní dálniční známky. Pro půlroční dálniční známku bylo pouze 13 %. Další odpovědi byly hodinová, dvoudenní nebo třídní, 3 měsíce, 6 měsíců, 5 dní nebo 15 dní.

¹¹⁶ Vlastní zpracování

5.14 Spokojenost s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace

Obrázek 31 Spokojenost s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace¹¹⁷

Obrázek 32 Spokojenost s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace podle věkových kategorií¹¹⁸

Celkově předposlední a zároveň poslední uzavřená otázka se zabývala spokojeností s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace. Bohužel více než polovina respondentů nedokázala tuto situaci posoudit. Zbylá část dotazovaných byla s kontrolní činností hlídek CS spokojena nebo téměř spokojena.

¹¹⁷ Vlastní zpracování

¹¹⁸ Tamtéž

5.15 Další kompetence celní správy

Úplně poslední otázka dotazníkového šetření zněla „*Které další kompetence podle Vás celní správa vykonává?*“. Odpovědi na tuto otázku byly značně různorodé, nejčastěji se ale objevovaly odpovědi: kontrola cizinců, spotřební daně, přepravy zboží, odhalování přepravy drog, silniční a hraniční kontrola, kontrola zásilek ze zahraničí, dohlížení na dodržování hmotnosti kamionů, kontrola zavazadel atd. Všechny tyto kompetence Celní správa České republiky vykonává a z toho vyplývá i to, že povědomí o celní správě je mezi občany (alespoň v Kraji Vysočina) dobré.

Z výše uvedených dat z dotazníkového šetření vyplývá, že celkové hodnocení celní správy je kladné. Lidé jsou spokojeni s přístupem kontrolních hlídek během kontroly, se systémem elektronických dálničních známek i s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace. Navrhují ale zaměřit se na cenu dálničních známek a další rozvržení doby jejich platnosti.

Závěr

Hlavní cílem „práce“ je v rámci širšího teoretického a teoreticko-praxeologického analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrovat legitimitu činnosti a operační prostor Celní správy České republiky zejména odboru dohledu a jeho jednotlivých součástí. V rámci naplnění vedlejšího cíle je dále originálně a empiricky reflektováno jak užití a vyhodnocované kvantitativní výzkumné šetření, vycházející z oficiálních veřejných zdrojů Celní správy České republiky, tak i dotazníkové šetření, které má ambici detekovat vztahovou korelaci účastníků silničního provozu k výkonu správy cel apod.

Úvodní teoretická část „práce“ primárně formou historické retrospektivy demonstruje vývoj Celní správy ČR, kde taktéž vymezuje základní pojmosloví a východiska v prostředí zkoumané oblasti. Navazující kapitola se zabývala rámcovou charakteristikou celní správy. V podkapitole je uvedena organizační struktura CS a součástí je také podrobnější členění celních úřadů. Čtvrtá a zároveň nejdelší kapitola se zabývala poskytnutím informací o odboru dohledu, kde jsou také podrobněji popsány jednotlivá oddělení, tj. oddělení dohledu nad subjekty, oddělení mobilního dohledu a oddělení kontrol zpoplatněných komunikací. V podkapitolách jednotlivých oddělení jsou zmíněny informace o jejich výkonu kontrolních činností a jiných kompetencích. V rámci empirické části je u každé zmíněné kompetence uvedena statistika provedených kontrol.

Z opatřených a vyhodnocovaných kvantitativních ukazatelů v oblasti hazardních her vyplývá, že počet kontrol se v letech 2016-2022 postupně snižoval, to však neplatí o porušeních. Statistika množství zajištěných výrobků v provozovnách ukázala, že nejvíce tabákových výrobků se zajistilo v roce 2019, bylo to 7 123 674 ks. Nejvíce zboží v oblasti práv duševního vlastnictví zajistila oddělení 61 a 62 v roce 2019. Statistika kontrol a přepravy odpadů ukazuje, že nejvíce porušení bylo v roce 2020, kdy byl také druhý nejvyšší počet kontrol. V oblasti přepravy nebezpečných věcí bylo provedeno za sledované období celkem 2 039 kontrol, z toho bylo 257 porušení. Ze statistiky nízkorychlostního kontrolního vážení vyplývá, že v roce 2022 bylo provedeno 992 kontrol a z toho bylo více než tři čtvrtiny porušení. Výši uložených pokut za sledované období znázorňuje statistika kontrolní činnosti v systému elektronického mýtného a činila celkem 136 705 558 Kč. Ve srovnání se statistikou v oblasti časového zpoplatnění je to o 4 650 933 Kč více.

Výkon kontrolních činností v oblasti dohledu je velice náročné z důvodu jejich rozmanitosti a různorodosti. Proto je odbor dohledu rozdělen na oddělení, dokonce i v

těchto oddělení se občas vyskytují skupiny příslušníků s určitým zaměřením na jednotlivé kompetence. Časem působnosti odboru dohledu přibývají a je téměř jisté, že jich bude do budoucna ještě mnohem více, protože i když se to nezdá, tak celní správa je pořád ve fázi vývoje oproti ostatním složkám integrovaného záchranného systému. K reorganizaci došlo teprve před pár lety a přeci jen ke stanovení pevných a daných pravidel je potřeba více praxe a s nárůstem kompetencí to není úplně jednoduché. K určení těchto pravidel, již dlouhá léta velice napomáhá spolupráce s Policií České republiky. Věřím, že nárůst kompetencí náš odbor zvládne a časem bude celní správa v očích veřejnosti na stejné úrovni jako ostatní složky integrovaného záchranného systému.

V závěrečné, páté kapitole je provedeno užité kvalitativně orientované výzkumné (dotazníkové) šetření ohledně zjištění preferencí a spokojenosti účastníků silničního provozu. Dle výsledků realizovaného empirického šetření lze konstatovat, že pod pojmem celní správa si oslovená kohorta respondentů nejčastěji představí vnitrostátní kontrolu a přepravu zboží. Obecně hodnotí Celní správu České republiky kladně a jsou také spokojeni s přístupem kontrolních hlídek v průběhu kontroly. Povědomí o celní správě vzrostlo nejvíce u 29 % respondentů, především ve věkových kategoriích 21-30 let a 31-50 let. Nejvíce tázaných využívá zpoplatněné komunikace alespoň jednou do měsíce. Více jak polovina je spokojena se systémem elektronických dálničních známek a také je preferuje před nalepovacími dálničními kupóny. Co se týče rozvržení platnosti dálničních známek tak jsou oslovení respondenti spokojeni, i přesto by však uvítali další dobu splatnosti, a to zejména jednodenní platnost dálniční známky.

Dle komparativního vyhodnocení precizovaného zadání „práce“ a stanovených cílů lze vyslovit zájmovou ambici jednotlivých teoretických a empirických subkapitol „práce“ účinně distribuovat rámcové informace o specifičnosti výkonu specializovaných odborných činností, které jsou zabezpečovány v rámci stanoveného operačního prostoru příslušníky celní správy. V rámci generalizovaného vyhodnocení empirického šetření vyplývá, že informovanost o této organizaci je na spokojivé úrovni, často však lze zaznamenat názorovou tendenci laické veřejnosti, která ulpívá na tvrzení „*Co je jejich náplní práce, když už nejsou na hranicích?*“.

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

1. *ADR 2021 incl. Begleitheft*. Německo: TÜV Media GmbH, Köln, 2020. ISBN 3740605758.
2. BIBLE – Nový zákon, Matouš – kniha 9, Povolání celníka
3. BOHÁČEK, Martin a Ladislav JAKL. *Právo duševního vlastnictví*. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0463-4.
4. BOHÁČEK, Martin. *Právo průmyslového a jiného duševního vlastnictví*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1994, str. 10. ISBN 80-7079-388-0.
5. JANÁK, Jan a Zdeňka HLEDÍKOVÁ. *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-7300-029-6.
6. JOKLOVÁ, K. a RYŠAVÁ, J. a kol. *Zaměstnávání cizinců a vysílání pracovníků do zahraničí*. Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-437-6.
7. KNAPPOVÁ, M., J. ŠVESTKA a J. DVOŘÁK a kol. *Občanské právo hmotné 1*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-127-7.
8. KOHOUT, Petr. *Jsem hazardní hráč aneb Zpověď gamblera*. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-958-6.
9. MARHOUNOVÁ, Jana. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. Praha: EMPATIE, 1995. ISBN 80-901618-9-8.
10. MATOUŠEK, P. a L. SEBELOVÁ. *Clo*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-263-1.
11. PŘIBYL, P. a M. SVÍTEK. *Inteligentní dopravní systémy*. Praha: Nakladatelství BEN, 2001. ISBN 80-7300-029-6.
12. STEJSKAL, Vojtěch a Veronika VILÍMKOVÁ. *Zákon o obchodování s ohroženými druhy*. Praha: LINDE, 2005. ISBN 80-7201-512-5.
13. ŠRAMKOVÁ, Dana. *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí: vybrané kapitoly*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5690-9.
14. TELEČEK, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. Brno: Masarykova univerzita, 1994, str. 20. ISBN 80-210-0885-7.

15. ZAJÍČEK, Jan. *Technologie stavby vozovek*. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2014. ISBN 978-80-87438-59-6.

Internetové zdroje

1. *Celní správa České republiky* [online]. Praha, 2008 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2008/Documents/historie.PPT>
2. *Celní správa České republiky* [online]. Praha: Creative commons, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>
3. *Dohoda ADR 2021* [online] [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: [https://www.mdcr.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Nakladni-doprava-a-mezinarodni-osobni-doprava/Nakladni-doprava-\(1\)/Preprava-nebezpecnych-veci-dohoda-adr/Dohoda-ADR-2021](https://www.mdcr.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Nakladni-doprava-a-mezinarodni-osobni-doprava/Nakladni-doprava-(1)/Preprava-nebezpecnych-veci-dohoda-adr/Dohoda-ADR-2021)
4. *Elektronická dálniční známka: eDalnice* [online]. Praha: Státní fond dopravní infrastruktury, 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://edalnice.cz/index.html#/validation>
5. ENOCH, Vladimír. *Analýza činnosti Celní správy ČR v oblasti výkonového zpoplatnění pozemních komunikací* [online]. Ostrava, 2011 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/86356/ENO002_HGF_N2102_2102T003_00_2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava.
6. *ESIPA: SMĚRNICE RADY 2007/74/ES* [online]. Evropská unie, 2007 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32007L0074>
7. HÁJEK, Lubomír. *Kompetence celní správy v silniční dopravě* [online]. Přerov, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://theses.cz/id/ji3o3h/4015_ZAVERECNA_PRACE_2017000471.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DKompetence%20celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20v%20silni%C4%8Dn%C3%AD%20doprav%C4%9B%26start%3D1. Bakalářská práce. Vysoká škola logistiky o.p.s.
8. KORYTÁROVÁ, Gabriela. *Celní správa* [online]. Brno, 2007 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/phvyl/Diplomka-finall1.pdf>. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

9. *Ministerstvo financí ČR: Povinné značení lihu* [online]. Praha: Creative commons, 2012 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace/povinne-znaceni-lihu>
10. *Ministerstvo životního prostředí: CITES – základní informace* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2020 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy/\\$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_%20INFO-200327.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy/$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_%20INFO-200327.pdf)
11. *Nářízení Rady (EHS) č. 3821/85, o záznamovém zařízení v silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.* In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456158970065&uri=CELEX:01985R3821-20141101>
12. *Organizační struktura Celní správy ČR: Presentace činnosti Celní správy ČR v oblasti ochrany duševního vlastnictví* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <http://auc.cz/ipb/vpk/doc/ochrana062011/celnisprava.pdf>
13. *Timixi: Dálniční známky v ČR (roční)* [online]. Praha: Timixi System, 2015 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.timixi.com/cz/cz/timeline/view/513?noredirect=mey4r>

Legislativní dokumenty

1. BOHÁČ, Radim a Hana KRALUSULOVÁ. *Zákon o dani z hazardních her Komentář.* Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-481-2.
2. KOČÍ, Roman. *Zákon o pozemních komunikacích: s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí.* 7. vydání. Nakladatelství Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-534-0.
3. KOTENOVÁ, Bohumila a Petra PETROVÁ. *Zákon o spotřebních daních Komentář.* Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-832-4.
4. Zákon č. 100/2004 Sb., Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů
5. Zákon č. 111/1994 Sb., Zákon o silniční dopravě
6. Zákon č. 17/2012 Sb.: Zákon o Celní správě České republiky

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Interní akt MP009_2020
- Interní prezentace: Dovoz a vývoz odpadů

Seznam zkratek

ADR Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route

CITES Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

CS celní správa

EATR Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě

UN číslo Identifikační číslo látky

Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma struktury celního úřadu	18
Obrázek 2 Mobilní velkokapacitní rentgen.....	35
Obrázek 3 Itemiser	36
Obrázek 4 Označení vozidel převážející ADR	40
Obrázek 5 Analogový tachograf	43
Obrázek 6 Digitální tachograf.....	44
Obrázek 7 Palubní jednotka	50
Obrázek 8 Vozidlo výkonového zpoplatnění.....	50
Obrázek 9 Dálniční známky na rok 2020.....	52
Obrázek 10 Pohlaví respondentů	56
Obrázek 11 Věková kategorie.....	57
Obrázek 12 Nejvýše dosažené vzdělání.....	57
Obrázek 13 Pojem celní správa.....	58
Obrázek 14 Obecné hodnocení Celní správy ČR.....	59
Obrázek 15 Obecné hodnocení Celní správy ČR podle věkových kategorií.....	59
Obrázek 16 Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly	60
Obrázek 17 Spokojenost s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly podle věkových kategorií	60
Obrázek 18 Povědomí o celní správě za poslední dobu.....	61
Obrázek 19 Povědomí o celní správě za poslední dobu podle věkových kategorií	61
Obrázek 20 Zpoplatněné komunikace.....	62
Obrázek 21 Zpoplatněné komunikace podle věkových kategorií	62
Obrázek 22 Spokojenost se systémem elektronických dálničních známek	63
Obrázek 23 Systém elektronických dálničních známek podle věkových kategorií.....	63
Obrázek 24 Porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů.....	64
Obrázek 25 Porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů podle věkových kategorií	64
Obrázek 26 Spokojenost s cenou dálniční známky.....	65
Obrázek 27 Spokojenost s cenou dálniční známky podle věkových kategorií	65
Obrázek 28 Spokojenost s rozvržením platnosti dálničních známek.....	66

Obrázek 29 Spokojenost s rozvržením platnosti dálničních známek podle věkových kategorií.....	66
Obrázek 30 Další doby platnosti dálničních známek.....	67
Obrázek 31 Spokojenost s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace	68
Obrázek 32 Spokojenost s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace podle věkových kategorií.....	68

Seznam tabulek

Tabulka 1 Statistika kontroly v oblasti duševního vlastnictví	23
Tabulka 2 Hazardní hry.....	24
Tabulka 3 Statistika kontroly vybraných výrobků.....	26
Tabulka 4 Statistika kontrol zaměstnanosti cizinců.....	27
Tabulka 5 Statistika kontroly vybraných výrobků.....	30
Tabulka 6 Duševní vlastnictví.....	32
Tabulka 7 Přeprava OPL.....	36
Tabulka 8 Přeprava odpadů.....	38
Tabulka 9 Přeprava nebezpečných věcí	41
Tabulka 10 Státní odborný dozor.....	45
Tabulka 11 Nizkorychlostní kontrolní vážení.....	47
Tabulka 12 Výkonové zpoplatnění	54
Tabulka 13 Časové zpoplatnění	54

Seznam příloh

- I. Dotazník

DOTAZNÍK

Celní správa

Dobrý den,

Jmenuji se Filip Bartoň a jsem studentem 6. semestru kombinovaného bakalářského studia oboru Bezpečnostně právní činnost Vysoké školy evropských a regionálních studií. Na závěr studia zpracovávám bakalářskou práci na téma Celní správa České republiky se zaměřením na kontrolní činnost odboru dohledu. Již 5 rokem pracuji na celním úřadě, proto mám k tomuto tématu velmi blízko a jsem s ním ve spojení téměř každý den. Cílem mého dotazníku je oslovit širokou veřejnost, zejména však účastníky silničního provozu a zjistit, jaký je postoj k výkonu správy cel.

Děkuji, že jste si udělali čas na vyplnění tohoto dotazníku.

Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena

Jaká je Vaše věková kategorie?

- 15-20 let
- 21-30 let
- 31-50
- 51-65
- 66 a více

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Výuční list
- Maturita
- Vyšší odborné

- Vysokoškolské

Co si vybavíte po pojmem celní správa?

- Hlídka/slůžební vozidlo
- Hraniční kontrola
- Zpoplatněné komunikace
- Vnitrostátní kontrola přepravy zboží
- Výběr cla z mimounijního zboží
- Jiné:

Jak obecně hodnotíte Celní správu České republiky?

- Výborně
- Chvalitebně
- Dobře
- Dostatečně
- Nedostatečně

Jste spokojeni s přístupem kontrolních hlídek celní správy v průběhu kontroly?

- Spokojený
- Téměř spokojený
- Nevím/nedokážu posoudit
- Téměř nespokojený
- Nespokojený

Uved'te na škále od 1 (nejvíce) do 5 (nejméně) jak moc vzrostlo povědomí o celní správě ve vašem okolí za poslední léta?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jak často užíváte zpoplatněné komunikace?

- Každý den
- Alespoň jednou do měsíce
- Alespoň jednou za půl roku
- Alespoň jednou do roka
- Neužívám

Jak jste spokojeni se systémem elektronických dálničních známek?

- Spokojený
- Téměř spokojený
- Nevím/nedokážu posoudit
- Téměř nespokojený
- Nespokojený

V porovnání elektronických dálničních známek a nalepovacích dálničních kupónů mi vyhovuje více:

- Elektronická dálniční známka
- Nalepovací dálniční kupón

Jste spokojeni s cenou dálniční známky?

- Spokojený
- Téměř spokojený
- Nevím/nedokážu posoudit
- Téměř nespokojený
- Nespokojený

Jste spokojeni s rozvržením platnosti dálničních známek? (10 dní, měsíční, roční)

- Spokojený
- Téměř spokojený
- Nevím/nedokážu posoudit
- Téměř nespokojený
- Nespokojený

Jaké další doby platnosti dálničních známek byste uvítali?

- Jednodenní
- Půlroční
- Jiné:

Jste spokojeni s kontrolní činností hlídek celní správy v oblasti uhrazení poplatku za užití zpoplatněné komunikace?

- Spokojený
- Téměř spokojený
- Nevím/nedokážu posoudit
- Téměř nespokojený
- Nespokojený

Které další kompetence podle Vás celní správa vykonává?

Vaše odpověď:
